Л 351а

ТАКСА ПЛАЋЕНА У ГОТОВУ

НАРОДНИ Студент

ОРГАН НАРОДНЕ СТУДЕНТСКЕ ОМЛАДИНЕ БЕОГРАДСКОГ УНИВЕРЗИТЕТА

ГОД. XI. — БРОЈ 10 | Излази једанпут недељно | БЕОГРАД, петак, 13 децембра 1946 | ЦЕНА 2 ДИН.

Словенски конгрес допринос учвршћењу трајног демократског мира у свету

Завршен је Словенски конгрес

ГОВОР МАРШАЛА ТИТА

одржан приликом отварања конгреса

„Драга браћо и сестре Славени, Пала ми је у дио велика част, да могу овдје да вас поздравим у име народа Југославије и у име владе Федеративне Народне Републике Југославије. Народи Југославије се радују и поносни су, што се баш у Београду одржава овај први конгрес послије рата, на коме су заступљени сви Славени, чак и они који се налазе у несловенским државама, јер у томе виде високо признање славенских народа борби и жртвама народа Југославије.

Овај конгрес, јединствен по своме саставу послије дугих вјекова у хисторији, има велики значај. Разумије се, он нема значај какав себи претстављају неки људи у неславенским државама. Састали сте се овдје, браћо и сестре Славени да још више учврстите то јединство, које је са толико крви и патње стечено у посљедњој тешкој ослободилачкој борби. Састали сте се овдје, да још више учврстите пут којим су пошли Славени послије вјековних тешких искустава, пут међусобне љубави, међусобне сарадње, пут духовног јединства славенских народа без обзира на растојање на коме се налазите и живите.

Можда ће неко поставити питање: а зашто се још Славени састају на овом конгресу? Такво питање ће се поставити. Ми можемо да одговоримо: да се ми састајемо овдје и због тога да бисмо чврсто ријешили да Славени никад више неће служити ничијим туђим интересима, него својим интересима. Састали смо се овдје да чврсто ријешимо да се никад више не понови она ужасна трагедија која је задесила у првом реду Славене у овој последњој тешкој борби, у овој посљедњој великој најезди Германа, немачких и других фашистичких хорди. Славени имају велику мисију, али не мисију да стварају неки панславенски блок. Хисторија Славена, то је читав један низ кроз вјекове тешких борби за свој опстанак, за свој голи живот. То је низ патњи, низ тешких искустава. Кроз вјекове су се налазили разни непријатељи Славена, који су Славене гурали једне на друге, јер су само на тај начин могли да неке мале славенске земље пороробљавају и да их искоришћавају.

Овај конгрес био је тежња далеких наших предака. То је тежња која је кроз вјекове стајала у срцима најбољих синова славенских народа, и, ево, дошао је час, послије ове тешке и крваве борбе, послије велике ослободилачке борбе, дошао је час да су се Славени нашли овако на окупу да заједнички ријеше једном за увијек да никада више славенски народи неће бити међусобно разједињени, него ће бити уједињени у интересу свих славенских народа и у интересу читавог напредног човјечанства (дуготрајан аплауз).

Недавна прошлост када је, не само Славенима него и читавом напредном човјечанству запријетила страшна опасност средњевјековног мрака, кад су се фашистичке хорде бациле на поједине земље и једну за другом пороробљавале, кад су се фашистичке хорде Хитлера бациле на нашу велику славенску браћу, на Совјетски Савез, Славени су први пут осјетили што значи разједињеност, што значи опасност од германства. Шта би било да није било великог Совјетског Савеза, који је настао као тековина велике Октобарске револуције? Шта би било

Маршал Југославије Јосип Броз — Тито

да није било славне Црвене армије? (аплауз). Шта би било да није било те велике државе радника и сељака на челу са генијалним Стаљином, (дуготрајни аплауз) која је стајала као стијена против фашистичке најезде и са безбројним жртвама и потоцима крви ослободила и нас славенске народе у другим земљама. За ту велику жртву, коју су дала наша браћа у великом Совјетском Савезу, ми остали Славени гајимо највећу захвалност. Шта би било да славенски народи у Пољској, у Југославији, у Чешкој и Бугарској нису схватили и да нису умјели схватити ту жртву нашег великог, по крви и по оружју савезника Совјетског Савеза, и да нису давали отпор фашистичкој најезди?

Да, ми Славени можемо се поносити жртвама које смо дали. Ми Славени можемо се поносити и са културним прилогом који смо дали и у прошлости и који дајемо и данас. Ми Славени поносимо се великом Октобарском револуцијом, поносимо се жртвама које су пале у овој великој ослободилачкој борби. Ми Славени имамо заиста чиме да се поносимо. Ми се поносимо и тиме што су баш Славени ти који су постали носиоци бољих и срећнијих друштвених односа, бољих друштвених уређења. Ми смо поносни са великим Совјетским Савезом, ми смо поносни и тиме што су баш Славени постали неимари учвршћења и стварања нове истинске народне демократије (дуготрајан аплауз). То су велике тековине којима се ми Славени поносимо.

И данас, у вријеме кад се на међународним форумима стварају услови мира, ми Славени се састајемо овдје, ви сте се састали овдје, не да се договорите и да стварате блокове против неких других народа, него да овдје манифестујете чврсту ријешеност да мир мора бити учвршћен, мир, праведан мир, онако како су то заслужили поједини народи који су дали свој прилог у овој борби.

Драга браћо и сестре,

Нама Славенима не може нитко пребацити да смо ми пришли том уједињењу да угрозимо нечију независност или нечију слободу. Баш ми Славени знамо најбоље цијенити шта значи слобода и независност, баш ми који смо кроз вјекове претрпјели толико патњи услед угњетавања са стране других народа, ми знамо цијенити свачију слободу и свачију независност и баш ми на овом конгресу желимо још једанпут да потврдимо да Славени не стварају никакве блокове, никакве пактове ни против кога, него да Славени хоће да буду уједињени, да буду једна јединствена напредна снага и да дају свој прилог човјечанству за бољи и срећнији мир, за вјечити мир, уједињени против сваког који потстрекава на нова крвопролића и нове ратове.

Браћо и сестре Славени,

Овај конгрес ће показати да су славенски народи ријешени једном за увијек да иду тим новим путем који су одабрали и који су они већ одавно жељели. На овом конгресу ви ћете показати и доказати: да ми Славени желимо само мир, да бисмо се могли у миру развијати, да бисмо се могли у пуном замаху посветити нашој изградњи, лијечењу рана које нам је задао овај рат, да би се могли посветити свестраном културном развитку, да би Славени овако духовно уједињени допринијели још већи и љепши прилог напредном човјечанству.

Ја вас поздрављам, браћо и сестре Славени, и желим овом вашем конгресу много успјеха у раду.

Нека живи славенска солидарност! (Аплауз).

Нека живи наша највећа сестра славенска држава Совјетски Савез! (Буран аплауз).

Нека живи њезин генијални вођа Стаљин!“ (Сви учесници конгреса устају и дуготрајно аплаудирају).

Борба словенских народа за мир и демократију

Реферат друга М. Ђиласа

Данас више нико не пориче да су у борби против фашистичких завојевача главну улогу одиграли словенски народи. Ја нећу овдје истицати општепризнату чињеницу да, уствари, Совјетском Савезу припада заслуга што је дошло до слома хитлеровске Њемачке и њених савезника. Хоћу само да подвучем, да се ни тако велике државе, као што су Енглеска и Америка, не могу ни изблиза мјерити по жртвама у рату с тако релативно малим земљама као што су на примјер Пољска и Југославија. Тим нећу да кажем, да је допринос Енглеске и Америке, узет у цјелини, био мали или мањи од Пољске и Југославије. Али,

Друг Милован Ђилас

жртве словенских народа очевидно показују двије ствари: прво, да је допринос већине словенских земаља, узет у процентима према броју становника и материјалној снази, већи него у других држава, да су словенски народи свој удио у рату морали да остварују, прије свега, оним што је најскупље — то јест људским жртвама, и, друго, да су хитлеровска Њемачка и њени помагачи у својој лудачкој крвавој трци за свјетским господством наишли на најжешћи отпор код словенских народа. Треба додати да су Хитлер, Мусолини и други, у борби за освајање свијета, поставили себи као непосредни циљ — покоравање словенских народа, уништење њихове државности и националне независности, па и њихово истребљење.

Али рат, иако су све те чињенице тачне, није био рат Словена против Њемаца и њихових савезника.

То је био рат слободољубивих народа, слободољубивог човјечанства против фашизма. То је био рат народа против империјалиста који су увртјели себи у главу лудачке планове о стварању свјетског господства и пороробљавању европских и других народа. Хитлеровци и њихови помагачи, нарочито су се својим животињским бијесом окомили на Словене због тога што без покоравања Словена нијесу могли доћи до свјетског господства и што су се надали да ће бајком о опасности од „руског“ бољшевизма успјети да учине ефикасном помоћ неких реакционарних кругова на Западу да разједине и поцијепају савезнике.

Како рекох, рат није био рат Словена против Њемаца и њихових савезника, отуда ни побједа у рату није само побједа Словена над њемачким империјалистима и њиховим савезницима — то је побједа читавог напредног човјечанства. То је побједа свих народа који се боре за слободу и демократију свих људи, свих покрета који се боре за бољи и срећнији живот човјечанства. То је свјетсконисторијска побједа напредних снага над снагама реакције. У тој џиновској борби словенски народи су дали највеће жртве и највише доприноса — велика побједа човјечанства у овом рату углавном је сазидана на костима синова словенских земаља. (Аплауз).

Шта је значио фашизам за човјечанство, шта би значила побједа њемачког империјализма и њиковских вазала?

Фашизам је значио за човјечанство покушај враћања назад, ка уништењу свих оних основа на којима оно данас живи и креће се напријед. Али тај „покушај“ није био само „покушај“ — он је истовремено означавао и милионску масу добро опремљене војске, коју је требало разбити и савладати. Фашизам је донио најстрашнији рат човјечанству. Побједа фашизма, побједа њемачког империјализма — како су то замишљале хитлеровске главешине, требало је да заустави развитак човјечанства за читаве деценије, да доведе до потпуног истребљења многих високо цивилизованих народа, до уништења највећих и најбогатијих култура. И ради чега? Ради профита шачице империјалиста — банкара, барона и милитариста. Хитлеровци су мислили да многе народе баце назад, у Средњи вијек; они су хтјели да овјековјече господство њемачких банкара, индустријалаца и велепосједника не само над народима које су напали, него и над самим њемачким народом и народима које су домаћа издајничка господа успјела да упрегну у кола њемачких завојевачких похода.

Све то треба имати у виду када се говори о побједи над фашизмом, када се говори о улози словенских народа у борби против фашизма.

Али ако је побједа била побједа свих народа, за све народе, не треба из тога извући закључак да су се сви народи подједнако користили благодетима те побједе. То у многом зависи од двије чињенице: прво, уколико су унутарње демократске снаге појединих народа биле јаче, утолико је народ могао више да искористи плодове побједе; друго, уколико су могућности мијешања иностраних империјалиста у унутрашње ствари биле мање, утолико је народ такође могао више да искористи плодове побједе (ово двоје је често, иако не увијек, узајамно повезано). Развитак унутарњих демократских снага у појединим земљама (изузев СССР-а) често је зависио од опсега учешћа у рату. Овај рат је био ослободилачки рат и учешће народних маса у њему морало је

(Наставак на другој страни)

Реферат друга Милована Ђиласа

(Наставак са прве стране)

изазвати дубоке промјене не само у њиховој свијести, него и у начину живота. Он је неизбјежно морао стварати и избацивати на површину напредне организоване снаге народа. И он их је и стварао, а у читавом низу земаља те снаге су дошле на чело народа. — Словенски народи — како због опсега свог удјела у рату, због снаге демократских покрета у њима, а благодарећи Совјетском Савезу, који им помаже да спријече насртај и свако пресудније мијешање империјалиста у њихове унутаршње ствари — спадају у ред оних народ, који могу да се скоро у пуној мјери користе побједом слободољубивог човјечанства над силама фашизма, над њемачким империјализмом и његовим савезницима. (Аплауз).

Из свега тога потиче и суштина борбе словенских народа за узајамну сарадњу, суштина борбе словенских народа за мир и демократију.

Разлика између садашњих веза словенских народа и оних у прошлости

Словенски народи су нарочито видно почели да се зближавају на новој основи у току овог рата и непосредно прије њега. Своје истинско братство они су остварили тек у овоме рату, иако су њихове узајамне везе старе стољећима.

Поставља се питање: каква је разлика између данашњих веза словенских народа и оних у прошлости? И шта је то што данас гони словенске народе на пријатељску сарадњу, ка братству и јединству? У чему је оно ново, она нова основа у сарадњи словенских народа?

Између данашњих веза словенских народа и оних у прошлости постоје огромне разлике.

О трајној истинској сарадњи словенских народа у прошлости тешко се може говорити. Прво, због тога што сви ти народи нијесу били међу собом равноправни, и, друго, што су у појединим словенским државама, народима, постојале владајуће групе, које су претежно и скоро увијек водиле рачуна о својим ускокласним интересима, а запостављале народне и националне интересе. Сарадња словенских народа у прошлости, када је до ње долазило, имала је повремен карактер: она је остваривана само онда, када су се поклапали интереси владајућих група у појединим словенским државама, или тренутни интереси владајуће групе у појединој држави с борбом неког угњетеног словенског народа, или када су се интереси владајућих група у појединим словенским државама, у ријетким историјским околностима, поклапали и са итересима народа, или, најзад, када је до те сарадње долазило између самих народа, то јест — прогресивних претставника народа. Али упркос томе, код словенских народа је одавно постојала дубока тежња за братством и сарадњом, тежња чији се коријен у првом реду налази у угњетености и подређености словенских народа. То их је вукло ка узајамној сарадњи, која се у прошлости стално и прије свега испољавала преко развијања духовних и културних веза. Ове везе су се често остваривале и мимо воље владајућих врхова. Њих су остваривали напредни, далековидни људи и напредни покрети. — И најзад, сарадња словенских народа у прошлости одвијала се често у сјенци руског царизма, у сјенци реакционарног самодржавља. Увијек је, у прошлости, постојала опасност да ће плодове те сарадње убрати руски царизам, а не сами ти народи.

Сасвим друкчије стоји ствар с данашњом сарадњом словенских народа.

Ако је у прошлости, нарочито од 19 вијека, руски царизам био једна од главних сметњи да до истински братске сарадње дође, у наше вријеме је Октобарска револуција уклонила не само ту сметњу, него остварила и све претпоставке те сарадње. У наше вријеме Октобарска револуција направила је од Русије тврђаву и наду напредних тежњи читавог човјечанства. Послије побједе Октобарске револуције словенским народима пружена је могућност да у својој борби за независност и слободни унутрашњи развитак до краја нађу реалну и несебичну потпору код великог братског руског народа, код владе Савеза Совјетских Социјалистичкиих Република. Сарадња словенских народа одвија се у наше дане у свјетлости ослободилачких идеја Лењина и Стаљина, идеја које су се родиле на тлу Русије, али које су својина читавог човјечанства. У томе је солидност и величина те сарадње, у томе је гаранција да ће та сарања уродити подједнако плодом за све словенске народе, да ће бити корисна свим народима.

Савремени развитак има неке особености које потстичу словенске народе на узајамну сарадњу и које их, упоредо с тим, потстичу ка остварењу потпуне демократије у својим земљама, ка досљедној борби за мир у свијету.

Поменућу неке од тих особености, онако како се оне испољавају у вези са словенским народима и словенским државама.

Словенски народи су били, стицајем историских околности, најугњетенији, најзапостављенији народи у Европи. Они су дуго робовали под Њемцима, Монголима, Турцима. У новијем периоду развитка, од осамнаестог вијека, они често служе као монета за поткусуривање међу великим силама. Велике државе — Енглеска, Француска, а касније и Америка, често су окончавале међусобне спорове, а нарочито спорове с Турцима, с Аустријом, Италијом и Њемачком на рачун словенских држава и словенских народа.

У наше вријеме, реакционарни владајући кругови великих западних држава отворено су се старали да управе њемачки империјализам ка Истоку, ка СССР-у, ка словенским државама и народима. Ко може заборавити политику Енглеске и Француске у доба Минхенског споразума, ко може заборавити како је срамно издана Чехословачка? У наше дане реакционарни политичари западних држава спремни су да све тешкоће на које наилази њихов поредак и њихова држава рјевашају у првом реду на рачун Словена. Дубоку кризу, која је захватила капитализам у цјелини и која та периодично слаби и разара, реакционарни кругови тих земаља мисле да у Европи рјешавају, сем осталог и на рачун словенских земаља, земаља које су одлучније него друге пошле путем унутарње демократизације, путем борбе за праведни мир у свијету. Зато није случајно што они, на примјер, спрјечавају искорјењивање нацизма у Њемачкој, што постављају питање западних пољских граница и што онемогућују припајање Јулијске Крајине мајци Југославији. (Аплауз).

Али могу ли словенски народи — имајући за собом дуготрајно историјско искуство, имајући за собом страшно искуство овог рата — мирно и послушно гледати на све то? Разумије се — не могу. Отуда је њихова свестрана међусобна сарадња данас постала животна потреба, историјска нужност, а остварење и даље развијање те сарадње има све потребне реалне претпоставке. (Аплауз).

Послије Октобарске револуције у Русији, главна сметња сарадње словенских народа, били су реакционарни режими у осталим словенским земљама, режими повезани с иностраним империјалистима и зависни од њих — као Пилсудског и Бека у Пољској, Александра и Бориса у Југославији и Бугарској, људи типа Берана у Чехословачкој. Носиоци ових режима водили су непријатељску политику према Совјетском Савезу, они су мрзели велике тековине руског народа и били су спремни да се удруже с црним ђаволом само да би онемогућили побједу и развитак истинске демократије у својим земљама. Наши словенски народи морали су скупо да плате овакву политику. У току рата и непосредно иза њега, словенски народи су — извлачећи искуство из прошлости, а нарочито из овог рата — уклонили у својим домовима многе сметње те сарадње, отстранили режиме који су својом политиком доводили у питање њихову независност и трговали с националним и народним интересима. Неко је то успио прије, неко послије, неко мање, неко више, већ према томе какви су објективни и субјективни услови били код њега. Али сваки словенски народ успио је да снаге демократије, снаге сарадње међу словенским народима, превагну над снагама реакције, над снагама разбијања сарадње словенских народа, трговања с националном независношћу и интересима народа. Иако процес те борбе није завршен ни у једној словенској земљи, иако је та борба добила донекле различите форме и налази се на разним ступњевима у појединим словенским земљама, ипак су, данас се то може мирне душе рећи, у свима њима углавном уклоњене основне сметње пуне међусобне сарадње.

Према томе, као карактеристичну црту данашње сарадње словенских народа треба сматрати да је то сарадња слободних демократских држава, сарадња која нема за циљ подређивање овог или оног словенског народа другом словенском народу, него узајамну помоћ у случају опасности и свестрано узајамно зближавање народа који имају много заједничких црта у језику и обичајима и којима је историја задавала сличне тешкоће и поставила пред њих сличне задатке.

У прошлости су се сарадње словенских држава и народа бојали други народи. Такозвани панславизам други народи су осјећали као опасност за свој слободни развитак. Они су у том погледу имали право. Сасвим друкчије стоји ствар са данашњом солидарношћу и сарадњом словенских држава, словенских народа. Садашња сарадња словенских народа остварила се у рату који је био рат читавог напредног човјечанства против фашизма, ту сарадњу остварују земље које имају такав демократски поредак, који је по својој суштини супротан сваком угњетавању, па и угњетавању других народа, та сарадња се одвија под вођством велике социјалистичке земље СССР-а и надахнута је општечовјечанским идејама Лењина и Стаљина. Сви они који покушавају да прикажу сарадњу Словена као опасност за који било други народ — обичне су варалице и том клеветом желе, уствари, да сакрију своје империјалистичке намјере. (Буран аплауз).

У својој данашњој сарадњи, својом данашњом борбом за мир и демократију, словенски народи хоће само да очувају своју независност, да обезбиједе за себе онакав унутрашњи развитак какав одговара њиховим интересима, да помогну борбу против ратних хушкача. Строго гледајући, данашња сарадња словенских држава и словенских народа ,уствари одговара животним интересима којег било другог народа, одговара борби народа за мир и демократију. (Буран и дуготрајан аплауз).

И даље, данас се на Западу обично мисли на словенске земље када се говори о „гвозденој завјеси“ у Источној Европи. Међутим, нијесу Словени поставили и неће да поставе ту завјесу. И то из простог разлога што то не би одговарало њиховим основним интересима. Словенски народи знају да борбе за демократију и мир има и на Западу, да и на Западу такође постоје озбиљни демократски покрети и искрени демократи. (Аплауз). Каквог рачуна би они имали да се одвајају од тих демократа, од народа који се као и они боре против ратних хушкача, а за демократију, за пријатељство међу народима и поштовање независности других држава? Очевидно, гвоздену завјесу нијесу поставили словенски народи, нити им је она потребна, него би хтио да је постави Черчил и ратни хушкачи типа Черчила (Аплауз). Они би хтјели да изолују Запад од Истока, да окрену Запад против Истока, да спасу на Западу своје пољуљане империјалистичке позиције и поврате оне које су изгубили на Истоку.

Радно претседништво Словенског конгреса

Сарадња Словена најчвршћи ослонац мира и независности народа

Према томе, као карактеристичну црту данашње сарадње словенских држава и народа, карактеристичну црту борбе словенских народа за мир и демократију, треба сматрати да та сарадња, та борба помаже и јача борбу за демократију и независност других народа и држава. Сарадња словенских народа не иде за тим да утопи у „словенско море“ неки народ, или неку државу, него, сем осталог, да помогне борбу других народа за националну и државну независност. (Аплауз) Ако не би било тако — та сарадња се не би могла назвати ни напредном ни демократском.

Према томе, борба словенских народа за узајамну сарадњу, за мир и демократију, уствари је један од најснажнијих стубова свјетске борбе за мир и демократију. Чување мира у Европи, а и у свијету, не да се данас замислити без активне улоге словенских држава. (Аплауз) Штавише, словенски народи, њихова сарадња, њихово јединство, слога, напредак — претстављају данас најчвршћи ослонац мира и независности народа. (Буран аплауз).

Да би нам данашња борба словенских народа за међусобну сарадњу, неодвојива од борбе за мир и демократију уопште, а словенских народа напосе, била до краја јасна, треба и посебно истаћи да она нема никакве расне основе. Словенски народи се боре за демократију у својим земљама јер хоће да иду напријед, да живе слободни у сваком погледу. Без чврсте и досљедње унутарње демократије — они би постали, као у задњем рату, плијен империјалиста или монета за њихово међусобно поткусуривање. Остварујући унутра демократију, а споља водећи политику мира према другим народима и истовремено политику најуже сарадње са словенским државама, свака словенска држава у ствари остварује услове свог слободног и несметаног унутарњег развитка. Словенски народи улазе у такву фазу историјског развитка када неће да буду ни туђински робови ни монета за поткусуривање међу империјалистима, када сваки од њих постаје довољно свјестан и јак да очисти своју кућу од изрода који би покушали да их поново поведу путем робовања и служења империјализму. (Буран арлауз) Они у СССР-у, у Русији, руском народу, виде државу спремну да им помогне одбрану њихове државне независности, виде ону снагу која је у рату и створила све услове да словенски народи остваре слободне и независне државе. Нама, словенским народима, доста је било мрачне прошлости, ми хоћемо да живимо срећни и слободни. У томе се у првом реду крије смисао и суштина данашње сарадње словенских народа, а не у неким расним особинама или расној сродности словенских народа.

Развитак демократије у појединим словенским земљама (изузев СССР-а који је у том погледу одмакао далеко напријед), ишао је и још иде различитим путевима. Тај развитак је различит у првом реду због разлика у унутрашњим условима борбе, због разлика које су постојале и још увијек постоје у субјективним факторима борбе. Али су тенденције развитка у свим словенским земљама скоро истовјетне и оне показују да словенски народи иду ка пуној, народној демократији — упркос тешкоћама које им споља, храбрећи остатке домаће реакције, убацују или на међународној арени чине реакционарни кругови Америке и Енглеске. (Аплауз).

Сваки словенски народ стекао је огромне заслуге својом борбом за демократију, како за међусобну сарадњу словенских држава, тако и за сарадњу словенских држава с другим мирољубивим државама.

Зар би народи могли бити сигурни да се њемачки империјализам неће обновити, када не би нова демократска Пољска била намјесто старе Пољске? Пољско—совјетска сарадња, која је постала могућна због унутрашњих промјена у Пољској, гарантија је мира на истоку Европе, па према томе и гарантија против разноразних комбинација које би ишле за обновом њемачког империјализма и за управљањем његове завојевачке политике према Истоку. (Аплауз) Чехословачка Република, која данас на нову основу поставља своје привредне односе и учвршћује односе са словенским државама, претставља озбиљну сметњу обнове агресије у Средњој Европи. Шта би било од сарадње Јужних Словена с осталим словенским народима да народи Југославије нијесу под Титовим вођством остварили братство и јединство и срушили стару Југославију? (Буран алпауз) А братство Јужних Словена, како међу њима, тако и братство њих и других Словена, не би могло бити потпуно да мјесто кобуршке није остварена Отечествено-фронтовска Бугарска. (Бурно пљескање) А шта би било од словенског народа, шта би било од човјечанства — да није било Совјетског Савеза, да је мјесто социјалистичке Русије била царска Русија? (Аплауз).

Ствар Словена данас је ствар читавог напредног човјечанства

Словенски народи, на челу са СССР-ом, данас предњаче у борби за мир и демократију. Ову чињеницу не треба сматрати нити случајном, нити посљедицом некаквих посебних националних или расних одлика словенских народа. Та чињеница потиче из нарочитих услова развитка, који су у разним периодима дјеловали на разне начине у појединим словенским државама. Ови услови су довели до остварења демократских поредака у словенским земљама. Ови поретци су различити по облицима и ступњевима. У том погледу је далеко испред свих измакао Совјетски Савез, с најсавршенијим, совјетским типом демократије. Али, гледано споља и у односу према спољњем свијету, све ове демократије имају једну заједничку особину: ниједна од њих не угрожава друге народе. Напротив, оне су, по својој суштини, такве да само помажу ослободилачку борбу других народа. Отуда је борба словенских земаља на челу са СССР-ом, за демократију и мир, то јест за слободни унутрашњи развитак, истовремено и ствар сваког искреног демократе, искреног пријатеља мира међу народима. Словенски народи су, уз помоћ СССР-а, раскинули ланце империјализма, како туђинског, тако и свог сопственог. Њихова борба, која је довела до кидања ланаца империјализма, има и мора да има огромни међународни значај. Она слаби многе препреке које су стајале на путу слободног развитка народа, она битно мијења односе снага између демократије и империјализма у свијету.

Какви су изгледи словенских на-

рода у борби за мир и демократију?

Одмах се може рећи да су веома добри изгледи за успјех словенских народа у тој борби, упркос огромних тешкоћа које им чине реакционарни кругови из иностранства. Словенске народе не може више кауставити никаква сила на њиховом путу ка срећном животу слободних и независних народа. Словенске народе предводи моћни Совјетски Савез, са чијом судбином су словенски народи повезали своју судбину у најтежем и најпресуднијем рату људске историје. (Бурно пљескање).

А како данас стоје ствари у свијету? Постоје још увијек озбиљне опасности за мирни, несметани развитак словенских народа. То може само да потстакне словенске народа да збију своје редове, да се све чвршће повезују у заједничкој борби за мир и демократију. Као брат уз брата, друг уз друга. Опасности које постоје и које неће бити тако скоро уклоњене, страшна и крвава школа овог рата, дуга мучна прошлост, све то гони словенске народе, тражи од њих да се зближују, да мијењају своја културна и материјална добра, да појачају своју борбу за мир и демократију, да путем који су изабрали иду до краја, до коначне побједе њихове праведне ствари, до потпуног обезбјеђења њихове независности и слободног развитка. (Пљескање).

У њиховом јединству лежи не само једна од најозбиљнијих гаранција побједе демократије у њиховим сопственим земљама а очување мира на њиховим границама, него је то јединство истовремено најозбиљнија гаранција мира у свијету, најозбиљнија подршка свим народима у њиховој борби за демократију и независност.

Ствар Словена — данас је ствар читавог напредног човјечанства. Њихова ствар је праведна и она ће побиједити. (Дуготрајно пљескање).

Улога Совјетског Савеза за мир и демократију

Хоћу, на крају, да истакнем улогу Совјетског Савеза у борби словенских народа за мир и демократију.

Говорићу као Југословен, а мислим да ћете ме сви разумјети и да ћете се са мном сложити.

Дједови наши излазили су на брда, гледали како се сунце рађа, упирали руке ка истоку и говорили дјеци и унуцима: „Тамо је она, Русија; руско царство је толико велико да у њему сунце никад не залази; она ће једног дана доћи и — ми ћемо бити слободни". Вјера и осјећања народна нијесу били узалудни. Русија и руски народ су се подигли у свом сјају, снази и величини, под руководством Лењина и Стаљина. (Бурно пљескање) Руски народ и други народи Совјетског Савеза, размахнули су под совјетском влашћу све своје снаге, а словенски народи су у њима нашли ону потпору, оно раме на које им се баш и требало наслонити да би могли да стресу окове, па да и они размахну све своје снаге.

Кад је почео овај рат, народи Југославије, под Титовим руководством, повезали су своју судбину са судбином Совјетског Савеза. Код нас су се борци радовали када су долазиле против њих нове дивизије. Ја се сјећам, ка о су многи, док су нас тукли бомбардери, говорили: „Толико бомби на Русију мање!" Наши народи нијесу ни у чему одвајали своју борбу од оне борбе на живот и смрт, коју је водио Совјетски Савез. „С Русијом и у смрт и у живот" — говорили су сељаци. И ми се нијесмо преварили — праведна ствар руског народа, народа СССР-а, праведна ствар Лењина и Стаљина — побиједила је. Код нас је побиједила народна револуција, народна демократија. Русија је дошла — између нас и ње нема више никаквих преграда.

Напредни људи Југославије, учили су се у прошлости на богатим и неисцрпним врелима руске културе, нарочито руске књижевности и напредне руске мисли 19 вијека. Наши народи су стољећима упирали очи у Русију. И велики револуционарни преображај Русије у Октобру потресао је до сржи и наше најбоље људе и наше народе, велике идеје Руске револуције су, природно, нашле снажан одјек у нашим земљама. Али ми тада нијесмо имали снаге да учинимо оно што смо учинили у рату. Нијесу још ни били сазрели сви услови за то. Али када је њемачка челична ратна машина прохујала и нашом земљом, постало је и народу јасно оно што је дотад било јасно његовим најбољим синовима — без Русије нема и не може бити спаса.

Учешће Совјетског Савеза у рату дало је све могућности народима Југославије — и да се с успјехом боре и да побиједе. Касније је дошла и непосредна помоћ Совјетског Савеза — поља Југославије залила је заједничка, братска крв. Народи Југославије не би дошли до националне слободе, они не би остварили поредак какав одговара њиховим интересима, да није било улоге Совјетског Савеза у рату, да није његове данашње улоге у свијету, да није било свестране помоћи совјетске владе. (Буран аплауз).

Нема успеха у борби за мир и демократију без наслона на СССР

Када данас, говорећи одавде, погледамо на будућност народа Југославије — можемо рећи да је видимо и замишљамо само у уској вези са Совјетским Савезом, да је друкчије не можемо ни видјети ни замислити. (Аплауз).

У прошлости, иза Првог свјетског рата, било је покушаја да се води нека словенска политика мимо и против Совјетског Савеза. Ови реакционарни покушаји показали су се као смјешне утопије: сарадња словенских народа, борба словенских народа за мир и демократију, могући су само у најужој вези са Совјетским Савезом. Совјетски Савез је данас мета напада свих реакционера и ратних хушкача, али и центар око којега се окупљају све демократске снаге свијета, у које га су упрте очи свих угњетених и напаћених. (Аплауз) Сви Словени се могу поносити што је таква улога припала баш Совјетском Савезу и руском народу. А кад је тако — како се не би око њега окупили братски словенски народи? Уз њега, они постају озбиљан фактор у међународној политици, словенске државе постају независне и слободне и служе као примјер развитка нових демократских облика народног живота.

Без наслона на СССР борба нас Југословена за демократију и независност, макар била херојска и пуна пожртвовања, не би могла — као што није могла често у прошлости — дати народу оне богате плодове које је дала.

Отуда, говорећи као Југословен, мислим да могу и у име свих вас рећи: нема словенске сарадње без несебичне љубави и пријатељства према Совјетском Савезу, нема успјеха у борби за мир и демократију без наслона на Совјетски Савез. (Дуготрајно и бурно пљескање).

Људи и покрети у словенским земљама, који се немарно односе према Совјетском Савезу, не могу се сматрати ни словенским ни националним. Такви људи и покрети не виде даље од свог носа. Они не виде да се независност словенских држава, њихова слобода, њихов процват, не дају ни замислити без најчвршћег наслона на Совјетски Савез.

Наше доба је за словенске народе исувише бурно и судбоносно да би ма коме допустили да се игра судбином народа. Оно нам је ставило у задатак, сем осталог, да остваримо међусобно братство и да сваки понаособ остваримо такве везе са Совјетским Савезом које ништа неће моћи раскинути. (Пљескање) То је захтјев нашег времена, то је услов за побједу демократије у нашим земљама и учвршћење мира у свијету, то је наш дуг будућим покољењима. (Аплауз)

Нека живи братска сарадња словенских народа у борби за мир и демократију! (Бурно пљескање).

Нека живи Совјетски Савез, заштитник словенских народа у њиховој борби за независност и слободни унутрашњи развитак!

Нека живи генералисимус Совјетског Савеза Јосиф Висарионович Стаљин, вођ словенских народа у њиховој борби за независност, међусобну сарадњу, мир и демократију! (Сви чланови Конгреса устају и бурно и дуготрајно пљескају неколико минута).

ЗА ПРЕТСЕДНИКА НАРОДНЕ СТУДЕНТСКЕ ОМЛАДИНЕ АКЛАМАЦИЈОМ ЈЕ ИЗРАБРАНА ДРУГАРИЦА ВЈЕРА КОВАЧЕВИЋ

Изабрано је руководство Народне студентске омладине Београдског универзитета

ГОДИШЊОЈ СКУПШТИНИ ПРИСУСТВОВАЛА ЈЕ ДРУГАРИЦА МИТРА МИТРОВИЋ, МИНИСТАР ПРОСВЕТЕ СРБИЈЕ

Радно претседништво на изборима за руководство Универзитетског одбора

8 ов. м. одржана је у Народног позоришта на годишња конференција Народне студентске омладине Београдског универзитета. Сазвана ради избора новога руководства, ова конференција претставља значајан датум у животу наше органаазације, не само по томе што је сумирала резултате и искуство протекле године, већ и стога што је одржана у новим условима, у једном моменту који пред наше студентство поставља потпуно јасне и одређене задатке.

Наша Република налази се пред постављањем вишегодишњег плана. У остварењу тог огромног задатка наша држава неће оскудевати ни у средствима, јер јој Закон о национализацији приватних привредних предузећа предаје у руке многе изворе великих богатстава, ни у радним елану, који ће као и до сада покретати наше радне масе на нечувене подвиге. Али, највећи проблем који се поставља по питању тога плана, јесте недостатак стручних кадрова. Та чињеница поставља пред нашу организацију одговорне задатке: оспособити што пре велики број стручњака, и не само добрих стручњака већ и културних људи, и људи оданих новој држави, који ће умети да сагоревају на раду крчећи стално нове путеве. Зато ова конференција, која је одржана у данима када се одговорност и величина наших задатака оцртавају можда јасније но икада досад, значи важан догађај за све студенте нашег универзитета, јер организационо учвршћење Народне студентске омладине претставља најчвршће јемство да ће се остварењу ових задатака прићи са пуном озбиљношћу.

Конференцију је отворио секретар Народне студентске омладине Београдског универзитета, друг Брана Јанковић, поздрављајући претставника Универзитетског савета, професора Мићовић Вука, присутну господу професоре, члана секретаријата Централног већа Народне омладине Југославије, друга Михајла Швабића, члана секретаријата Главног одбора Народне омладине Србије, друга Бору Дреновца, делегата Демократског савеза чехословачких студената, друга Зденка Мохача, претставнике братских универзитета у Загребу и Љубљани и делегате свих факултета на Београдском универзитету. Отварајући конференцију друг Брана Јанковић је подвукао да се она одржава под далеко повољнијим условима од оних у прошлој школској години, и да се, захваљујући нашим властима, као и великом радном и организационом искуству стеченом у прошлогодишњем раду, данас налазимо у могућности да са још већим успесима приступимо остваривању својих задатака. Друг Брана Јанковић је затим предложио дневни ред конференције, и радно претседништво, у које су ушли следећи другови: Вјера Ковачевић, студ. фил., Мика Павловић, студ. мед., Милан Јосимовић студ. техн., Живуљ Лазар, студ. права, Дивна Сурчински, студ. тех., Казимир Барила ст. мед., Банцо Георги, ст. агроном., и Брана Јанковић, ст. мед. За записничаре су предложени другови: Ивица Станковић, ст. мед. и Славко Бунчић, ст. ветерине, а за оверача записника Зоран Пајиновић, студ. ЕКВШ, Љубица Радисављевић, ст. тех. и Стеван Палић ст. фил.

ПОЗДРАВНИ ГОВОРИ

Осим делегата свих факултета, високих школа и академија на Београдском универзитету, конференцији су присуствовали претставници универзитетских власти, као и делегати омладинских организација у земљи и из иностранства.

У име Професорског савета, конференцију је поздравио професор медицинског факултета, друг Шљивић, који је рекао:

Реч друга професора Шљивића

Другови и другарице,

Доносим вам поздрав руководилаца нашег Универзитета, друга ректора и проректора, који заузети другим послом, данас нису могли да присуствују овој конференцији.

Сећамо се момената кад смо се састали први пут пре годину дана, кад смо почели рад на пустом Универзитету на који сте дошли без икакве спреме, у празне учионице, а дошли сте једино са жељом и са љубављу да се оспособите и потпомогнете изградњу наше младе републике. Ви сте за ову годину дана показали невероватне резултате. Остварили сте сарадњу свих напредних студената, остварили сте сарадњу између професора и студената, показали сте да ћете и у миру бити исти онакви какви сте били у рату. Дали сте за кратко време довољно гаранције да ћете под руководством заштитника наше просвете, нашег маршала друга Тита, постићи у свом послу потпуни успех. Професори, руководиоци нашег Универзитета обећавају вам своју пуну помоћ и своју пуну сарадњу. Наш данашњи састанак пада у исти дан када и Конгрес словенских народа. Братство и јединство словенских народа и омладина какву имају словенски народи, остариће процват наших земаља.

Говор друга Михајла Швабића

Другови и другарице!

Поздрављајући вас у име Централног већа Народне омладине Југославије ја не могу а да одмах у почетку не кажем да је ова ваша конференција још један доказ да наша омладина, млада генерација наше земље, није више оно што је била некада, да је створен један јединствени моћан омладински покрет, јединствен изнутра и довољно широк да обухвати целокупну омладину и да један снажан стуб тог покрета претставља Народна студентска омладина. Пре рата, а нарочито на Београдском универзитету она је била доста дуго времена не само основни, него извесно време и једини омладински покрет код нас у земљи. Било је времена када су омладинске организације, нарочито организације прогресивне омладине, могле да нађу своје место само на Универзитету. (Тај омладински покрет се развијао касније и даље). Али још у оно време, када је мали део наше омладине био организован, и тај део који је био организован био је расцепкан на стотине организација које су се делиле по вери и по политичком убеђењу и по социјалном положају; дакле, по многобројним разликама. Да би омладина могла да води борбу за заједничке интересе, баш са универзитета потекла је иницијатива за стварање јединствене омладинске организације. Од онда па до данас протекло је доста времена, а данас ми имамо сасвим другу ситуацију. Наш јединствени омладински покрет, не само што се развијао у специфичним условима него се и на специфичан начин стварао. Стварао се не преговорима разних омладинских организација већ кроз борбу. Наш омладински покрет обухвата као ниједан други целокупну омладину и радничку и сеоску и интелектуалну, и девојке и младиће.

У томе јединственом омладинском покрету студентске организације пре рата су биле ударни одред, авангардни одред биле су она снага која је носила тај покрет и те студентске организације. Данас Народна студентска омладина не би смела то да испусти из вида. Ми смо, другови, овог лета у многим акцијама могли на делу показати шта значи то јединство. Ако је ко дошао на Канал, ако је ко дошао на Омладинску пругу или на коју другу акцију, где су заједнички учествовали омладинци из града и села, тешко је било познати гледајући њих када раде ко је сељак, студент или радник. Маса омладинаца је учествовала на заједничком делу и то је она снага која нашем покрету даје силу да чини таква гигантска дела која задивљују читав свет. Братство и јединство, о чему се чују непрекидно пароле на свима нашим зборовима, на свечаностима — те две речи нису за нас само фразе, нити су за нас недостижан далеки сан, оне су суштина наших организација.

Наша земља, другови ,добила је народну власт.

Наша земља има данас народе јединствене, збратимљене који су спремни на велике жртве, који су спремни да од наше земље учине цветни врт. Наша земља је богата. Наша земља по својој разноликости може у пољопривреди много да да. Наша земља по свом рудном богатству, који ни издалека није искоришћено, ствара велике могућности за развитак наше индустрије. Наше реке са огромном енергијом, коју смо ми досада искористили свега за 1%, стварају силне могућности за електрификацију наше земље. Наша земља је таква да се од ње може изградити земља у којој могу срећно и задовољно да живе сви народи, сваки наш човек. Основна богатства наше земље, а то је врло важна ствар, нису више у рукама појединаца, већ у рукама народа, у рукама његове државе. Људи су и досада стварали богатства у овој земљи и досада су стварали више но што су сами трошили. Читав онај вишак, онај друштвени акумулациони фонд није био у рукама оних, који су га стварали већ у рукама оних који нису ништа радили. Данас после Закона о национализацији, после преласка у државне руке свега оног што радни народ производи, тај вишак припада друштву, заједници — то припада сваком појединцу. Отуда постоји чврсти услов за брз развитак наше земље, за подизање благостања наших народа. Средства за производњу су у друштвеним рукама. Стога другови, оно што смо ми летос врло тешко осетили на изградњи Омладинске пруге, која је једна од већих акција — кад веће акције још нису могле да буду подузете — осетили смо недостатак инжењера, техничара, лекара, високо квалификованих стручњака који би знали да руководе радним снагама, који би могли да руководе изградњом наше земље. Ето другови основног задатка који стоји пред организацијом Народне омладине на нашим школама и на нашим универзитетима. Ми имамо народну власт, одушевљење народа, неискоришћена блага наше земље, средства за производњу у нашим рукама, а оно што нам недостаје то су стручни кадрови. Отуда је и основни задатак пред вашом организацијом да као авангарда јединственог омладинског покрета, чува јединство наше организације, да ради на томе да нам што пре да високо квалификоване стручњаке — градитеље нову будућности наших народа.

(Наставак на четвртој страни)

О РАДУ НАРОДНЕ СТУДЕНТСКЕ ОМЛАДИНЕ НАШЕГ УНИВЕРЗИТЕТА ОД ОСНИВАЊА ДО ДАНАС И БУДУЋИ ЗАДАЦИ

Реферат другарице Вјере Ковачевић

Народна студентска омладина, на својој првој оснивачкој скупштини 20 јануара ове године узела је на себе као део Народне омладине Југославије, важне и одговорне задатке. Она је имала за циљ да окупи сву напредну, родољубиву и конструктивну омладину нашег Универзитета, да је поведе и активизира на пут остварења великих задатака које је узео наш народ и наша омладина на себе, за обнову и изградњу своје земље. Народна студентска омладина на својој првој скупштини изјаснила се да ће учинити све за јачање, учвршћење и развијање великих тековина Ослободилачког рата, за стварање нове народне интелигенције каква је потребна нашој земљи, по карактеру онакве какав је карактер наше Народне власти, по духу и елану онакве какви су били безбројни примери хероја из рата и данас из периода изградње наше земље. Студенти нашег Универзитета обавезали су се у својој организацији, послали су обећање своме Титу, а преко њега нашим народима, да ће бити упорни у извршавању свих ових задатака, да ће дати све од себе за што боље стручно оспособљавање, за подизање свог културног нивоа, за своје физичко и борбено јачање, кроз све то за обнову, јачање и независност наше земље, помажући јачање нашег унутрашњег јединства, учвршћујући везе и пријатељства са свим нашим пријатељима и савезницима, у првом реду са великим братским Совјетским Савезом.

Да би остварили ове велике задатке, да би испунили своје обавезе, још онда, ми смо схватили да за све то морамо имати у првом реду јаку организацију која ће бити кадра да руководи свим нашим активностима, која ће бити довољно широка да обухвати све конструктивне снаге нашег Универзитета и да усклади њихове стваралачке снаге, да их распореди на места где ће највише допринети у свему овоме. Отуда долази да је првих дана после стварања наше организације поведена борба за њену чистину и јачину, отуда долази то да су студенти на првим својим конференцијама почели да уклањају из својих редова све оно што се упрљало својим животом и радом за време окупације, радећи и борећи се против свог народа и његове слободе. Из редова Народне студентске омладине предложено је за искључење са факултета око 200 студената, а из НСО-а нешто више. Ова ствар показала је високу политичку свест наших студената.

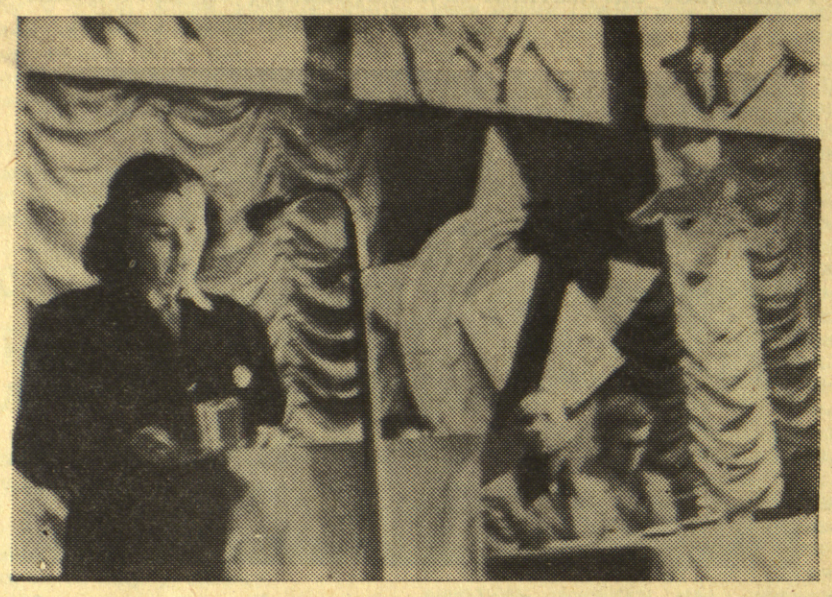

Вјера Ковачевић, претседник Народне студентске омладине Београдског Универзитета

Народна студентска омладина активно је учествовала по свим питањима политичког живота наше земље. Хиљаде студената нашег Универзитета дигли су свој протестни глас против терора који се спроводио у Јулијској Крајини, за прикључење Југославији наше браће, која су се са нама борила и хоће са нама да живе у заједници. Студенти нашег Универзитета изразили су солидарност са борбом шпанског народа и поздравили склапање уговора са Пољском и Чехословачком, устали против одлука Мировне конференције у односу на нашу земљу, активно учествовали у предизборној кампањи за Уставотворну скупштину Србије, кроз све то изразили пуно поверење и љубав према новој Југославији. Наши студенти кроз све то одавали су велико признање, показали огромну љубав и захвалност према Совјетском Савезу који је у рату стојао на челу борбених снага против фашизма дајући огромне жртве, који данас у миру стоји на челу демократских и слободољубивих снага света, брани и штити интересе и права свих демократских народа, преставља огромну снагу за изградњу и стварање праведног мира. Наша студентска омладина дала је пуну подршку и помоћ демократској омладини света, понаособ студентској. — Кроз све то изражавало се братство и јединство студентске омладине на нашем Универзитету која је састављена из разних наших република, кроз све то учвршћивало се и јачало братство и јединство Народне студентске омладине сва три наша универзитета у земљи, као дела Народне омладине Југославије. Кроз ове акције наша организација је израсла, очврсла, показала своју јединственост. У политичком животу земље показала се дораслом и заузела је место које одговара нашој интелигенцији. Иако првих дана неорганизовани, идући овим путем ми смо се ујединили и доказали да смо достојни следбеници светлих традиција нашег Универзитета.

Народна студентска омладина успела је да постане руководећа снага на Универзитету. Она је за кратко време окупила у своје редове 95% студената који су посећивали предавања по факултетима. Високо признање и оцену нашег рада дао је маршал Тито говорећи: „Код нас студентска омладина пре рата, за време рата и сада заузима у сваком погледу једно од првих места међу нашом напредном омладином и то је утешна ствар. Ми се заиста поносимо нашом студентском омладином, она је напредна, схвата нови живот и даје све што може. Студентска омладина иде на пругу да ради, она ради на разним другим местима, помаже у лечењу рана наше разорене земље, где год је потребно наша студентска омладина је у првим редовима, као и остала омладина. То је оно зашто ми много ценимо нашу омладину. Наша студентска омладина биће увек у првим редовима и можете рачунати на њу исто као на читаву омладину Југославије“, рекао је друг Тито страним студентским делегатима који су посетили нашу земљу. Овако висока оцена нашег рада поставља пред нас нове обавезе, позива студенте нашег Универзитета на још веће акције и резултате у раду. Не смемо дозволити да се успавамо на досадашњим нашим резултатима, него је потребно да до детаља анализирамо наше недостатке и пропусте како би на основу тога поставили нове задатке и кроз њихово остварење повећали и наше успехе у раду и тиме убудуће потврдили признање друга Тита и оправдали поверење које нам указује он и наша народна власт.

Народне власти пружиле су нам огромне помоћи за студирање

У току године десиле су се огромне промене унутар наше земље. Све стваралачке снаге наше земље, окупљене у Народном фронту Југославије, под руководством херојске Комунистичке партије, направиле су огромне успехе на свим пољима унутрашњег живота наше земље. Наша земља у овој години, иако послератној, успела је да подигне и обнови све гране производње, да многе пребаце предратну норму у производњи, кроз све то она је стала на јаке и чврсте ноге, тако да данас иде даље јачајући још више економску базу земље, коју је омогућило јединство народа. Економска независност земље створила је њену пуну независност у међународном погледу. Успеси, који су остварени у овом погледу данас омогућују да ми идемо даље. Данас се код нас прилази национализацији приватних и привредних предузећа, кроз све то се припрема планска привреда и индустријализација земље, што ће још више да појача и учврсти наше унутрашње позиције, што ће још више да појача нашу независност и самосталност у сваком погледу. У вези са овим наше народне власти пружале су нам огромне помоћи за студирање. Док је на Београдском универзитету, високим школама и академијама пре рата студирало највише до 10.000 данас број уписаних износи 21.632. Народна власт у овој години, иако најтежој пружила је огромне помоћи студентима, очекујући од нас велику помоћ и пуно оправдање за указано поверење.

У прошлој години долазило је на предавања око 6.200, јер је један број запослен, у овој години тај се број дупло повећао. У прошлој школској години имали смо 6.000 и нешто више у НСО-у, ове школске године тај број износи 12.702. У такмичењу које је било организовано на Универзитету мали постотак није био обухваћен.

Недостатак у раду наше организације још увек је тај што ми нисмо успели да активизирамо све чланство Народне студентске омладине и да у том погледу у потпуности применимо статут Народне омладине Југославије. У прошлој школској години била је редовна појава на свим факултетима да један део најсвеснијих студената свршава све послове, а да други стоје по страни и задовољавају се тиме што с времена на време присуствују некој конференцији или акцији. Такав рад довео је до тога да приличан број наших чланова није могао, колико је то било потребно, да се посвети својим студијама. Слаба расподела посла која је била у организацији доводи до секташења према многим студентима, не даје им могућност да би се развијали и одговорили свом послу данас на Универзитету, а сутра у друштву. Такав посао ствара организацију недовољно чврстом, учи људе да се неодговорно односе према својим задацима. — У овој школској години потребно је најстриктније придржавати се онога што стоји у статуту Народне омладине Југославије у вези обавеза чланства у нашој организацији: „Да активно учествују у раду своје организације, да редовно посећују састанке, да брзо и тачно испуњавају све обавезе које су примили у организацији“. Спровођењем овога у живот остариће се пуно активизирање свих чланова наше организације, извршиће се растерећење у послу многих другова, повећаће се наши успеси у раду.

Ових дана у нашој организацији спровела се евиденција чланства са свим потребним што је предвидело Централно веће Народне омладине Југославије. Преко овога још више ћемо помоћи учвршћењу и јачању наше организације.

Наша организација мора да води пуну бригу о своме чланству, о њиховом испуњавању обавеза, о њиховом животу и раду, и да им помаже у свему томе.

У почетку рада наша организација је имала огромних тешкоћа и несналажења приликом организовања појединих сектора рада и постављања организационих форми. Ту се много лутало док се нису нашле форме које одговарају постојећем стању на Универзитету, док се нису нашле такве форме кроз које може да се пружи пуна садржина свега оног што је постављено пред нас да научимо и савладамо као народна интелигенција. Нарочито је било тешко ограничити рад стручних удружења на чисто стручни обзиром

(Наставак на петој страни)

Новоизабрано руководство Универзитетског одбора Народне студентске омладине

Предлог кандидационог одбора примљен је једногласно

Последња тачка дневнога реда конференције било је подношење предлога кандидационог одбора и бирање новога руководства. Подносећи извештај у име кандидационог одбора, друг Душан Ђурић-Зинаја дао је следеће образложење поднете листе:

— У свом раду имали смо извесних тешкоћа, јер је требало удовољити вишеструким захтевима. Приликом предлога за избор у руководство појединих другова и другарица, узели смо у обзир учешће у Народно-ослободилачком покрету, као и залагање на обнови и изградњи наше земље. Велики број предложених другова је активно учествовао још пре рата у напредном омладинском покрету на нашем Универзитету. У предлагању другова за руководство, руководили смо се и учествовањем другова у разним радним акцијама, у првом реду на Омладинској прузи и Посавском каналу. Будући да на нашем Универзитету студирају другови из свих крајева наше земље, мишљења смо да у наше ново руководство треба да уђу обавезно и претставници свих наших народа. Исто тако узели смо у обзир бројност појединих факултетских организација. У ново руководство предвиђени су и претставници свих наших сектора као што су: стручни, економски, фискултурни, културно-просветни итд. Водили смо рачуна и о томе како се ко од другова залагао у раду на факултету као и резултатима на стручном уздизању.

Имајући у виду упутство Централног већа, кандидациони одбор мисли да ће предложени другови у току свог рада одговорити свим оним задацима који се постављају пред нашу организацију.

Сходно упутствима III Конгреса Народне омладине Југославије, ми данас треба да изаберемо универзитетски одбор од близу 70 другова и другарица. Међутим, како је тај број велики, предлажемо у име кандидационог одбора да се не приступи тајном гласању, него да се изабере руководство у целини.

Кандидациони одбор је расматрао и дошао до закључка да вам предложи да се за претседника Универзитетског одбора НСО-а поново изабере акламацијом другарица Вјера Ковачевић, студент филозофије.

Предлог да се за претседника Народне студентске омладине нашег Универзитета поново изабере другарица Вјера Ковачевић, изазвао је дуготрајно, спонтано и одушевљено одобравање. Сложним и упорним пљескањем делегати су манифестовали своје поверење према досадањем руководству наше организације. Свако прочитано име изазивало је поклике и буран аплауз студената, који су тим одушевљеним прихватањем подношених предлога потврђивали њихову пуну оправданост.

У нови одбор ушло је 62 студента.

За чланове Универзитетског одбора предлажемо следеће другове, делегате на овој конференцији, који су пртходно изабрани на факултетским конференцијама:

Ратко Крунић, ст. технике; Пелицон Иво, ст. ЕКВШ-а; Милетић Бранко, ст. медицине; Кресо Мухибија, ст. ЕКВШ-а; Смодлака Олга, ст. фармације; Душан Ђурић „Зинаја“, ст. медицине; Казимир Барила, ст. медицине; Богдановић Богдан, ст. технике; Зора Миндеровић, ст. филозофије; Тешић Драгутин, ст. ветерине; Јовановић Жика, ст. технике; Божовић Десанка, ст. права; Мара Крижна, ст. технике; Тома Димитровски, ст. агрономије; Богдан Плећаш, ст. медицине; Козић Љубомир, ст. ветерине; Нијаз Софтић, ст. медицине; Радмила Милетић, ст. агрономије; Бошко Карановић, ст. Лик. академије; Жарко Цветковић, ст. медицине; Ризнић Милан, ст. ЕКВШ; Ђорђе Ковачевић, ст. технике; Бранко Павићевић, ст. права; Мијовић Милорад, ст. ЕКВШ; Вељеслав Вукман, ст. медицине; Нада Лазаревић, ст. филозофије; Алија Крпо, ст. медицине; Лазар Живуљ, ст. права; Рончевић Драгиша, ст. филозофије; Владо Микулић, ст. медицине; Драган Никшић, ст. технике; Милун Јеленковић, ст. медицине; Поповић Петар, ст, медицине; Фазлија Пирић, ст. ЕКВШ; Палић Стеван, ст. филозофије; Брана Јанковић, ст. медицине; Влада Митровић, ст. права; Владо Мирковић, ст. технике; Милорад Павловић-Мика, ст. медицине; Владан Пантић, ст. права; Баља Редзеп, ст. права; Арсић Милија, ст. ЕКВШ; Реа Алмузлино, ст. фармације; Светислав Србинац, ст. медицине; Бранислав Крунић, ст. права; Бојана Дунђерски, ст. Муз. академије; Барјактаревић Миленко, ст. филозофије; Миле Стокић, ст. технике; Вера Петрић, ст. права; Васиљко Пантовић, ст. технике; Рајко Стокић, ст. ветерине; Милинко Шћепановић, ст. ЕКВШ; Јосимовић Милан, ст. технике; Лучић Олга, ст. технике; Ђуро Томашевић, ст. агрономије; Миодраг Витас, ст. Инст. за фискултуру; Бошко Радовић, ст. технике; Бранко Булатовић, ст. агрономије; Јован Милићевић, ст. Драмског студ.; Светозар Богосављевић, ВПШ; Георги Бан“о, ст. агрономије; Булајић Жарко, ст. права.

За Надзорни одбор предлажем:

Вјеру Кушец, ст. мед.; Јусуфа Војниковића, ст. ЕКВШ; Кову Ђорђевића, ст. фил.; Љубишу Станкова, ст. права; Дивну Сурчински, ст. технике; Арсу Стефановића, ст. права.

Телеграм упућен другу маршалу ЈОСИПУ БРОЗУ-ТИТУ, претседнику министарског савета и министру Народне одбране ФНРЈ

Са конференције су упућени телеграми маршалу Титу, Словенском Конгресу у Београду, студентима Совјетског Савеза, Централном већу Народне омладине Југославије, Главном одбору Народне омладине Србије, Народној студентској омладини универзитета у Загребу, Народној студентској омладини у Љубљани, Међународној студентској Унији у Прагу, Светској Федерацији демократске омладине у Паризу и Демократским студентима Египта.

Делегати народне студентске омладине Београдског универзитета, окупљени на својој годишњој скупштини, шаљу Вама, наш вољени вођо и учитељу, своје пламене поздраве заветујући се да ће Народна студентска омладина, радећи заједно са радничком и сељачком омладином, уложити све напоре у свом стручном оспособљавању како би дали што пре и што боље младе стручне и научне кадрове који су данас толико потребни нашим народима, за остварење нових државних планова на пољу индустријализације и јачању наше земље.

Народна студентска омладина Београдског универзитета

Наша организација стала је на чвршће ноге, не само у организационом, већ и у стручном, политичком, васпитном погледу

(Наставак са четврте стране)

да су пријe стварања НСО-а стручна удружења на факултету и Акциони одбор на Универзитету били руководиоци целокупне студентске активности.

Народна студентска омладина створена је пре доношења Статута Народне омладине Југославије, отуда и саме организационе форме нису биле постављене онако како је то доцније предвидео Статут. На Универзитету, односно на факултетима и годинама формирани су активи Народне студентске омладине. Тако да данас постоји 28 актива који се деле даље на групе. Већи факултети нису више у рангу актива него у рангу Среских одбора са руководством од 30 студената. То су Медицински, Технички, Пољопривредно-шумарски, Филозофски и ЕКВШ. Универзитетски одбор је у рангу окружног одбора и бираће руководство од 40—70 чланова које ће изабрати одговарајући секретаријат. При Универзитетском одбору организоваће се и организационо и културно просветно одељење.

Народна студентска омладина на почетку свога рада поставила је такмичење. У протеклом периоду имали смо две такмичарске етапе, и сад трећу која још траје. Такмичење је углавном дало жељене резултате иако је било несналажења и тешкоћа нарочито првих дана. Многе обавезе, нарочито на пољу обнове земље повећане су по неколико пута. Кроз такмичење успели смо да повећамо наше успехе у свим обавезама које су дате. А кроз такмичење један велики број наших студената научио је да ради на један нов начин, да уведе нов стил у раду. О томе говоре добри резултати постигнути на испитима, учешће у политичком и културном раду и животу нашег Универзитета и земље, о томе говори одлазак 2.500 студената на Омладинску пругу, Посавске канале и друге акције где су студенти успели да испуне своју обавезу као ђаци, да добро положе испите и поред тога помогну заједно са радничком и сељачком омладином подизање наше земље. Са ових су се радова сви враћали са још већим еланом и одушевљењем на Универзитет.

Приликом отпочињања такмичења било је великих тешкоћа што нисмо првих дана пронашли организациону форму и кроз њу повећали и ускладили све секторе које је садржавало такмичење и са друге стране преко тога, повећали резултате у самом такмичењу, нарочито у учењу. Дешавало се да су се неки факултети пре сналазили од других и пребројавали те тешкоће, а да се то није довољно користило за друге факултете. На много места успели смо да окупимо студенте, по питању стручног рада, а по другим секторима ишло је много теже и ако је могло и једно и друго, а да не буде једно на штету другог. Наше такмичење није још увек, ни данас, заталасало све студенте.

На III Конгрес Народне омладине наш Универзитет је послао 5 делегата. Тешкоће у нашем раду су биле до Конгреса. Јасна линија и закључци Конгреса по свим питањима рада Народне омладине учинила је да се стање код нас после Конгреса много поправило. Нестало је оног лутања, неорганизованости и немања довољних перспектива у нашем раду. Наша организација стала је на чвршће ноге, не само у организационом погледу већ и у политичком, стручном, васпитном, једном ријечју свестрано. Конгрес је поставио јасне и одређене задатке по свим питањима. У организацији се повела борба за остварење тих задатака, за провођење одлука у живот, на тим питањима окупиле су се хиљаде студената, осетила се живост у организацији, повећао се радни елан и дисциплина.

Поред свега овог горе наведеног на нашем Универзитету има још људи који су надовољно заинтересовани, држе се по страни, сумњају, не свиђа им се све ово што се дешава у нашој земљи и нашој организацији. Тај број није велики. Радни елан и полет који се развио и који се јача на свакој страни наше земље, велики успеси у свему томе чине да је све мање тих који се држе по страни. Наша земља чврсто је стала на пут јединства за срећан живот радних људи, за изградњу своје домовине, за њезину пуну самосталност у сваком погледу. Задатак народне интелигенције је да преко истинске науке све то побољша, направи плоднијим и сви они који не схватају и неће да схвате то велико дело отпашће са тог великог пута, биће смрвљени пред великом снагом народа. Народна интелигенција позвана је да увиди ове велике ствари, да схвати прогрес у историји на основу онога што је учила и учи свакодневно. У историји увек слабо су пролазили они који су радили против народа, зато је крајње време да увиде сви они који се колебају, да схвате сви они који чекају старо, да нема повратка на старо. Историја се није никада враћала назад. Пашће велика одговорност на све оне који се данас држе по страни, који се везују за разне пропале грађанске политиканте, наш народ који је поднео у рату велике жртве, у миру носи сав терет обнове на својим леђима да би осигурао себи достојан и срећан живот, биће немилосрдан судија према свима њима.

Страни делегати на конференцији за избор руководства НСО-а Београдског универзитета

Универзитетски одбор у целини одржавао је скоро сваке недеље састанке и дискутовао о свим проблемима рада организације. Често су одржавани пленарни састанци са секретаријатима НСО-а са факултета и руководствима стручних, економских, фискултурних, здравствених и других организација. Универзитетски одбор на својим састанцима дискутовао је питања из рада организације, нарочито питање такмичења и с времена на време рад организације, нарочито то питање такмичења и с времена на време рад појединих сектора. Све ствари које су се спроводиле у организацији претходно је добро продискутовао Универзитетски одбор и онда су се даље проводиле по факултетима уз пуно ангажовање појединих чланова Универзитетског одбора. Универзитетски одбор успоставио је у своме раду тесан контакт са Универзитетским одборима Загребачког и Љубљанског универзитета, одржали смо низ саветовања по разним питањима, тако да је за даљи бољи рад у том погледу, одлуком Централног већа Народне омладине Југославије дошло до стварања Међууниверзитетског одбора у који су ушли 8 другова из наше организације. Универзитетски одбор успоставио је још на почетку свога рада везу са нашим студентима који се налазе на студијама у Прагу и Паризу, помажући их у њиховом раду. Преко међународног одељења успели смо да успоставимо везу са 14 страних студентских организација. Делегација нашег Универзитета од три члана заједно са делегацијом Загребачког универзитета присуствовала је Конгресу бугарских студената маја месеца. На светски студентски Конгрес, одлуком пленума Народне студентске омладине са нашег Универзитета послато је 6 делегата у састав делегације студената која је упућена из наше земље. Учешће и једне и друге делегације на овим конгресима било је задовољавајуће.

Делегација Народне студентске омладине Југославије залагала се на Међународном студентском Конгресу по свим питањима које је он разматрао да одлуке које буду донесене буду што демократскије, да се у темеље МЕЂУНАРОДНЕ СТУДЕНТСКЕ УНИЈЕ узида разумевање и сагласност свих прогресивних демократских студената света и да таква међународна организација буде снага која ће помагати напоре демократске омладине света и слободољубивих народа у борби за истребљење остатака фашизма, у борби против нових хушкача рата, за стварање праведног и чврстог мира. Наша делегација у свему овоме била је један активни, и доследни учесник у раду Конгреса и мишљења сам да рад наше делегације треба одобрити на овој скупштини.

Универзитетски одбор обједињавао је и руководио радом преко свог секретаријата у који су ушли претседници појединих одбора: стручног, културно просветног, фискултурног, економског, здравственог, за радне акције и лист. При Универзитетском одбору постојало је међународно одељење, одбор за скупљање података о историјату студентског покрета, затим статистичко одељење. Слабост у раду секретаријата је та што се он много ређе састајао него Универзитетски одбор. Вршени су договори по појединим питањима, а ствари су се решавале углавном на састанцима читавог Универзитетског одбора. Проблеми које је дискутовао Универзитетски одбор углавном били су проблеми организације. Око закључака које је доносио Универзитетски одбор приликом њиховог спровођења у живот све више се окупљало студената. Неколико чланова Универзитетског одбора нису се осетили као руководиоци, а један је због слабог држања за време окупације избачен са факултета. Универзитетски одбор залагао се код народних власти за потребе студената у чему је увек наишао на пуну помоћ и разумевање. Универзитетски одбор редовно се саветовао по свим питањима са универзитетским властима, у чему је увек наишао на пуну подршку и сагласност. У раду одбора постојала је и једна јака техничка тешкоћа, што је Универзитетски одбор располагао и још увек располаже врло слабим просторијама, тако да се није могао одржавати тај свакодневни саобраћај у одбору са факултетима. Због слабих просторија сама администрација слабо је развијена.

Стање благајне Универзитетског одбора је доста слабо — приходи које је имала организација нису могли да покрију расходе. Приходи организације били су у прошлој школској години углавном од приредби и чланарине, које по одлуци Централног већа Народне омладине Југославије задржавамо обзиром на финансијско стање организације за извесно време. Чланарина у организацији није редовно плаћана, него је била појава до сада да извесни чланови по неколико месеци не плаћају чланарину. Плаћање чланарине је обавеза сваког члана Народне омладине и онај ко уредно не плаћа чланарину како стоји у Статуту народне омладине не може да буде њен члан. Овакве појаве не смеју се у будуће дешавати у организацији јер оне сметају њеној чврстини. Приходи организације у току године износили су 240.956 динара, а расходи 472.733 динара. Оволика цифра у расходима долази отуда што смо дали за реквизите и друге потребе фискултуре 160.000 динара, за „Народни студент“ 35.000 динара, за штампу на Омладинској прузи 44.805 динара, затим за путне трошкове делегације у Праг, канцеларске потребе и остало, тако да још увек дугујемо Потпорном удружењу 155.000 динара. Ти дугови су до скора били дупло већи. Питање финансија ове године постављамо на другој основи. До сада је сваки финансијски одбор факултеа радио по свом нахођењу без плана као год и Универзитески. Факултети своје финансијске обавезе нису регулисали како смо ми то били поставили него су у универзитетску благајну слали од својих прихода оно што им је преостајало. Убудуће благајна сваког факултета треба да буде постављена по прорачуну унапред, односно треба направити буџет рачунајући са приходима који се имају, према томе чинити и расходе, а проценат који је одређен за универзитетску благајну од факултеских прихода мора се редовно обрачунавати.

О КУЛТУРНО - ПРОСВЕТНОМ РАДУ

Културно-просветни рад на Универзитету одвијао се преко културно-просветног одбора који је образован на почетку нашег рада. У културно-просветном одбору организоване су биле четири секције: културно-уметничка, агитације и штампе, предавачка и организационо-техничка. Маја месеца ове године формирано је културно-уметничко друштво студената Београдског универзитета, високих школа и академија, тако да је оно узело на себе организацију и руковођење културно-уметичког живота на Универзитету, у оквиру Народне студентске омладине. По свим факултетима организовани су културно-просветни одбори који су били повезани и којима је руководио културно-просветни одбор Универзитета.

ЗАДАТАК ЈЕ ДА СА УНИВЕРЗИТЕТА ИЗАЂЕМО СА ЈАСНИМ И ТАЧНИМ ПОЈМОВИМА О СВИМ СТВАРИМА

ПРЕДАВАЧКИ СЕКТОР: — Ова секција образована је у оквиру културно-просветног одбора. Као организациону форму свога рада узела је и пришла стварању дебатних клубова по факултетима и централног дебатног клуба на Универзитету. Централни дебатни клуб имао је 4 састанка. У факултетским дебатним клубовима одржано је 38 предавања. На овим предавањима предавачи већином нису били из редова студената, углавном су били наставници. Предавања су била из стручне области појединих факултета, теоретско-политичка и из књижевности. Студенти су у почетку показали велики интерес за дебатне клубове, мада је учешће студената у дискусији било врло слабо.

Недостатак у раду дебатних клубова је тај што сама предавања нису узимана из области за коју студенти показују интерес, што је ниво предавача много отскакао од нивоа слушалаца, тако да нису учествовали у дискусији и доцније се сами нису усуђивали да иступају на дебатним састанцима. Сам програм дебатних клубова је био врло шарен, помешан из свих области тако да се кроз све то нису дале студентима основне ствари нити су растумачени основни појмови из појединих питања. Студенти показују огроман интерес за тумачење појединих питања из разних области марксистичким путем, но се најчешће није успевало у томе, мада су се многи предавачи трудили и настојали да ствар тако објасне и поставе; било је непотпуних и често нетачних тумачења многих питања. Сам програм тема за прошлу школску као и ову годину није правио неку органску целину. Рад дебатних клубова убудуће треба поставити тако што ће се направити програм из оних области за које студенти показују највише интереса. У том погледу треба спровести анкету у дебатним клубовима и питати студенте шта желе да слушају, чиме ће се тај програм приближити њима. Предавања за дебатне клубове треба у већини да припремају студенти. Тиме ће се постићи то да ће они сами продубљавати поједина питања и изазвати веће учешће студената у дискусији, а преко тога и појачати интерес код студената. Кроз сва наша предавања у дебатним клубовима треба да се даје марксистичка анализа догађаја, разних проблема научних и других, као једино правилна и као једина која може да да објашњења свему и да задовољи интерес студената. Марксистичко-лењинистичка наука показала се као једино исправна. Она је идејни и практични руководилац, покретач милионских радних снага, упуство за праксу, као таква нашла је своју потврду у пракси, она омогућује прогрес у свету и ми је морамо свакодневно учити. Значај идеолошког подизања студената је велики. Студенти показују велики интерес за маркистичку науку. Радом у дебатним клубовима ми то морамо остварити. Наш је задатак да са Универзитета изиђемо са јасним и тачним појмовима о свим стварима. Да би се правилно могли оријентисати у својој струци, друштвеној стварности, и свом животном путу, како би помоћу тог стеченог знања и познавања разних питања могли деловати што боље за преображај саме друштвене стварности, марксистичко-лењинистичку науку морамо свакодневно изучавати. Раду дебатних клубова треба посветити пуну пажњу и поново оживети централни дебатни клуб који је престао да ради.

Предавачке секције наших факултета и радних бригада одржале су 337 предавања за радничку и сеоску омладину.

НАШ ЛИСТ ТРЕБА ДА БУДЕ РУКОВОДИЛАЦ, ВАСПИТАЧ И ОРГАНИЗАТОР СТУДЕНТСКЕ ОМЛАДИНЕ

АГИТАЦИЈА И ШТАМПА. — 26 фебруара изишао је први број „Народног студента“. У прошлој школској години излазио је петнаестодневно и изишло је 8 бројева, а у овој школској години постао је недељни број и до сада је изишло осам бројева. Тираж у прошлој школској години је био 5—6000, а сада се повећао на 8000 хиљада.

У погледу рада листа постојале су велике тешкоће а и још увек постоје. Сама редакција листа мењала се и попуњавала неколико пута до сада. Мрежа дописника слабо је била развијена по свим факултеима.

Данас више није проблем као што је раније био наћи сараднике за лист. Проблем је повисити квалитет тих дописа. Треба отстранити то из листа да је постао најобичнији регистратор догађаја по факултетима. Да би се ово стање поправило организован је курс за наше дописнике који држе руководиоци наших дневних листова. Код студената постоји велики интерес за лист, али он још није постао руководилац и организатор и васпитач студентске омладине у

(Наставак на шестој страни)

Зидне новине нису биле одраз и израз живота студената

(Наставак са пете стране)

вези свих ових проблема које поставља и решава организација Народне студентске омладине на Универзитету. Наш лист је организован у ту сврху и он мора уз помоћ свих наших снага постати такав.

ЗИДНЕ НОВИНЕ. — На свим факултетима организоване су зидне новине по годинама, отсецима и групама. До сада су изашла 262 броја зидних новина. Прошле школске године направљена је изложба зидних новина на Универзитету. Зидне новине у главном биле су лепо опремљене и окупиле су сразмерно велики број студената, док су по садржају прилично једностране обрађујући углавном живот и рад студената на стручном пољу. Оне нису правилно реаговале на извесне слабе појаве по факултетима, нису помагале такмичење које се води по факултетима истичући појединце и групе који то заслужују својим радом. Оне нису једном речју биле одраз и израз живота студената, нису због тога могле служити поправљању многих ствари и појава по факултетима. О овим стварима уредништва зидних новина требало би да поведу више рачуна.

РАДИО ЕМИСИЈЕ. — Радио емисије организоване су у студентској мензи и у Дому студената. У прошлој школској години дато је 250 подневних емисија и 200 вечерњих. Оне су имале за задатак да масовно повежу све студенте кроз такмичење развијајући широко такмичење, да дају тумачења о свим стварима на Универзитету и да упознају студенте са догађајима у нашој земљи и ван ње. Оне су један део овога и остариле, но врло често сводио се њихов рад на разна обавештења без неког богатијег и разноврснијег програма. Најчешће су црпиле свој програм из дневне штампе. Ове године у програмима учествују и културно-уметничке групе појединих факултета. Радио емисије својим садржајем и радом треба да остваре и испуне оно због чега су и организоване.

ОРГАНИЗАЦИОНО - ТЕХНИЧКА СЕКЦИЈА. — Она је водила бригу око израде плаката, парола, транспарената, растурања летака, штампања књига, изгледа зидних новина и осталог. Она је у главном овај посао извршила, иако са извесном пренатрпаношћу материјала. Она је такође организовала скупљање књига за село, тако да су наш Универзитет и радне бригаде скупили и послали 6.158 књига за село.

ОД САМОСТАЛНОСТИ И САМОИНИЦИЈАТИВЕ КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНИХ ОДБОРА ЗАВИСИ КУЛТУРНИ ЖИВОТ СТУДЕНАТА

КУЛТУРНО - УМЕТНИЧКИ СЕКТОР. — Културно-уметничко друштво Универзитета организовало је овај рад углавном у оквиру Универзитета, не помажући у том погледу факултете. При културно-уметничком друштву организован је хор, фолклор, оркестар, академско позориште, а у последње време и литерарна секција. Исте секције организоване су и по факултетима, али оне нису имале никакву помоћ од културно-уметничког друштва Универзитета, отуда долази то да су оне радиле без плана и да су врло често давале програм који је био слаб и на недовољној уметничкој висини. Културно-уметничке групе факултета дале су 122 приредбе за факултете, радничку и сељачку омладину. Неколико приредаба дато је за Београд. Приредбе које је дало културно-уметничко друштво Универзитета углавном су биле добре, док програм приредби по факултетима није задовољио као ни уметничка висина. То долази отуда што поједине групе почињу да се спремају тек пред поједине иступе, а нема сталног увежбавања. Сам програм није имао јасно одређен садржај, узимане су разне ствари на дохват и од свега тога се није правила потребна целина, што би убудуће морали имати у виду како би се ове ствари отклониле. Културно-уметничко друштво убудуће треба да помогне културно-уметничке групе по факултетима у циљу подизања уметничког нивоа наших приредаба како би студенти на тим приредбама могли да осете стварну корист, да се не држе приредбе само ради финансиског дохотка и ради игранки.

Литерарни живот на нашем Универзитету није до скора био оформљен. Због тога је формирана литерарна секција код културно-уметничког друштва и по факултетима са задатком да помогне студентима у њиховом књижевном стварању, да им омогући оријентацију и правилан пут.

Овде су до сада изнесене организационе форме, садржина, недостаци и задаци по појединим секторима овог врло важног рада на Универзитету, Високим школама и академијама. Видимо да се кроз читав рад много лутало у организационим формама као и у начину руковођења, а кроз све то да није дата потребна садржина и да културно-просветно-уметнички живот на Универзитеу није био развијен довољно, нити је био на потребној висини иако ми располажемо са снагама и могућностима боље него ма која друга организација. Организовањем културно-просветног одељења на Универзитету које ће директно објединити све оне секторе не само на Универзитету него и по факултетима организациона форма ће се упростити, помоћ ће бити већа и свестранија, кроз све го ће се дати боља садржина и на тај начин ће се по-студената за овај сектор. Културно-просветни одбори по факултетима треба много да су самосталнији у свом раду и да развијају већу самоиницијативу не очекујући само директиве од културно-просветног одељења Универзитета. Преко тога остваћемо то, да наши студенти не излазе са Универзитета са уском стручношћу, него као културни и образовани људи, тиме ћемо употпунити њихов живот, а за народ дати људе који ће деловати у подизању његове културе на виши степен.

Студенти — делегати на конференцији за избор руководства НСО-а

Мора се завести потребна дисциплина у учењу и редовном долажењу на предавања и састанке кружока

СТРУЧНИ РАД

27 фебруара ове године изабран је Акциони одбор студената Београдског универзитета, Високих школа и Академија који је имао за задатак да руководи врло важним делом нашега рада, подизањем и повећавањем што већег стручног нивоа код студената, да пронађе погодну форму и средства како би тај рад био што успешнији и да оствари уз помоћ професора што бољи квалитет тога рада, помогне развитку и кретању науке код нас. Акциони одбор усклађивао је рад стручних удружења по факултетима и дао им пуну помоћ по свим питањима. У циљу лакшег руковођења при Акционом одбору формиране су следеће секције: наставна, за штампање уџбеника, за стручне библиотеке, за стручне билтене и практичне вежбе, доцније за демонстраторе и статистичка секција.

Наставна секција узела је на себе бригу око повећања и побољшања учења студената. Као начин рада препоручивано је колективно учење, а искуства из колективних учења показала су добре резултате на многим факултетима, јер се преко учења у кружоцима успевало да се отклони помањкање уџбеника, помогло се слабијим студентима у савлађивању градива и сами наставници помогли су овакав начин рада.

У прошлој школској години од 14.357 уписаних студената на Универзитет, Високе школе и Академије 70% долазило је на предавања.

813 кружока било је формирано за учење у којима је било обухваћено 4.163 студента. У овој школској години од уписаних 21.632 студената на предавање долази од прилике у процентима као и прошле године.

Резултати на испитима до сада су следећи: 39.232 пријављених испита, 26.874 положених испита, 4.575 палих на испиту, 7.613 одусталих од испита, 170 дипломираних студената. Средња оцена на испитима укључујући ту и пале износи 7,49 а без оних који су пали на испитима 7,85.

Резултати на испитима и у учењу далеко су бољи него предратни, али и поред тога постоје још увек велике тешкоће које морамо савладати. Још увек један велики број студената, оних који су незапослени не долази на предавања, односи се према школи као и пре рата. Рад у кружоцима на многим факултетима није био на висини. Мора се завести потребна дисциплина, редовно долажење на састанке кружока и у кружоцима рад направити плоднијим, а не дозволити да то време прође из у разним дугим причама. Поред колективног учења развијати индивидуално и тиме омогућити студентима да сами продубљују извесна научна питања.

СА МНОГИМ ПРОФЕСОРИМА ПРЕКО СТРУЧНОГ РАДА УСПОСТАВЉЕНА ЈЕ ДОБРА САРАДЊА

Са многим професорима преко стручног рада успостављена је добра сарадња. Но још увек један део наставника није схватио нови дух наше школе, није схватио огромне промене које су се десиле у нашој земљи, и држи се по страни, преко својих предавања пружа застареле и ненаучне ствари, неће и не жели да схвати и научи све ново што се код нас догодило, што је квалитет и прогрес не само у историји наше земље, него и у историји човечанства. То би нарочито важило за један део наставника који предају друштвене науке. Студенти нашег универзитета дужни су да воде бригу помажући наше народне и универзитетске власти, — у томе о чистоти науке и о томе да се са нашег универзитета чују истинске речи науке без икаквих фалсификовања, науке која ће да служи народу, науке која ће да потврди и помогне развијање свега онога што је створено код нас кроз Народноослободилачку борбу.

Тешкоће у стручном раду су још и у томе што ми још увек располажемо са минималним бројем уџбеника. Да би се то питање колико толико решило, прошле године формиран је Комитет за издавање уџбеника у који су ушли наставници и студенти. До сада су на многим факултетима издавана скрипта, тј. предавања наставника која су студенти хватали. Овај Комитет требало је да поспеши читаву ствар и са друге стране да забрани издавање којекаквих ствари по факултетима. До сада је издато 69 рукописа у оквиру скрипата. Но ствар није тиме решена. Сам Комитет није дао жељене резултате тако да студенти данас опет по факултетима издају скрипте, дешава се да многе ненаучне ствари пролазе, јер Комитет није у стању да све обухвати, а потребе у уџбеницима код студената су велике нарочито за друштвене науке.

Да би се поспешио стручни рад организоване су стручне библиотеке студената по факултетима, тако да данас све библиотеке броје 13.816 књига. Стручна удружења организовала су и разне стручне курсеве. На летњој пракси било је 308 студената, од тога 27 техничара у Чехословачкој. Да би се омогућило студентима који имају смисла за науку и да у том погледу могу да се развијају, што боље за време студија, при Акционом одбору створена је секција демонстратора која је имала за задатак да уз помоћ наставника окупи све такве студенте. До сада на Универзитету има 391 демонстратор, неки од њих су плаћени, а већина ради бесплатно. Наставници уз помоћ демонстратора организовали су низ стручних курсева, семинара и предавања, како би се што боље савладало градиво и надокнадило оно што су студенти изгубили приликом студија и у рату.

Пред стручним удружењима у овој години лежи и даље огроман посао и огромна одговорност. Учење је наш најважнији задатак на Универзитету. Питање учења и изласка што већег броја завршених стручњака у најскоријем времену морамо поставити у оквир општег плана наше земље. Народ жељно очекује кадрове са Универзитета. Ми се свим силама морамо бацити на тај посао да савладамо и усавршимо науку, како би у потпуности остварили све планове које подузима наша држава. Кроз Народну студентску омладину треба да се што боље организује и савлада овај рад и тешкоће на том путу, да стручни рад не само квалитативно повећамо, него и квалитативно, да кроз све то дамо што већи број стручњака нашој земљи и подмладимо наш научни кадар, да даље развијемо науку и ставимо је у службу широких народних маса стварајући на тај начин бољи и сретнији живот.

ВЕЛИКОМ ПОМОЋИ НАРОДНИХ ВЛАСТИ ОБЕЗБЕЂЕН ЈЕ ПРАВИЛАН РАД И СТУДИРАЊЕ НА УНИВЕРЗИТЕТУ

На почетку рада нашег факултета поставили су се и још увијек се постављају јаки проблеми економске и станбене природе које је требало да ријеши наша организација уз помоћ народних власти. Пред нас се поставио проблем како сместити, прехранити и створити повољне услове за учење хиљадама студената који су се сабрали на почетку прошле и ове школске године на Универзитету. Студентски домови и мензе били су демолирани, машинска и електрична постројења уништена, инвентар опљачкан и разнесен. Захваљујући огромној помоћи народних и универзитетских власти читав посао око смештања и организовања исхране узеле су на себе економске организације. У ту сврху формиран је економски одбор Универзитета, а по факултетима формиране су економске секције. У домовима и мензама за њихову оправку и рад успостављене су управе које су радиле под руководством Економског одбора, а рад Потпорног удружења је обновљен.

Од почетка рада факултета у 1945 години до данас, ми смо добили огромну помоћ од Савезне владе, владе Србије, владе Босне и Херцеговине, македонске владе, затим од ИНО-а за град Београд, друштва „Препород" и сабирне акције која је вођена крајем 1945 године. Та сума до данас износи 25,313.505 динара. Од тога је српска влада дала 11,555.338 динара. Од овог новца у прошлој школској години оспособљена су три дома, у којима је било смештено 960 студената. Други важан задатак који је узео на себе Економски одбор са Управом мензе био је оспособити студентску мензу чији би капацитет задовољио потребе студената, а у којој би студенти имали здраву, добру и са друге стране јевтину храну. Мензе као и домови били су оправљени у предвиђеном року. Број студената који се храни по домовима и мензама износи сада 5.232. Квалитет хране у почетку је био слаб, но она се доцније много поправила, тако да је била довољна. У овој школској години пришло се генералној оправци домова и отварању нових, јер капацитет старих није подмиривао потребе студената. Оспособљен је дом у Земуну за студенте Пољопривредно шумарског факултета, а још један нови дом треба да буде готов овог месеца. Такође се пришло оправци и оспособљавању још једног дома у Београду. 4,500.000 динара добили смо кредита од српске владе за оправку овог дома. До сада је смештено 1516 студената у свим нашим домовима.

Још на самом почетку рада обновљено је Потпорно удружење које је руководило свим нашим финансијским средствима и вршило расподелу помоћи по факултетима, решавајући заједно са економским секцијама молбе студената. Потпорно удружење располаже са новцем од уплате студената, са новцем који смо добили у ту сврху од појединих влада, министарстава, разних друштава и сабирне акције. У животу студената и њиховој помоћи потпорно удружење је одиграло велику улогу. Од почетка свог рада до данас Потпорно удружење је издало као помоћ у храни 2,521.703 динара. За личне позајмице у новцу 1,057 858 динара, за текстил и обућу студената 213.834 динара. Управа Потпорног удружења састављена је од професора и студената.

Економски одбор обједињава и координира рад свих ових организација. Ради изједначења квалитета и квантитета хране у свим нашим домовима и мензама, и ради лакше набавке намирница и других потреба за наше мензе формиран је скоро координациони одбор који о свему томе води рачуна и резултати његовог рада већ су се осетили. ИНО Београда досада је доделио 20.000 бонова за обућу и текстил студентима и 5000 бонова за дрва што је била огромна помоћ. Од Министарства рударства ФНРЈ досада смо добили 1450 тона угља за наше домове и мензе што претставља огромну помоћ, а од рудника „Какањ" менза је добило 90 тона угља.

На нашем Универзитету, високим школама и академијама у прошлој школској години било је 794 државна стипендиста. У овој школској години број стипендиста се дупло повећао, али још не располажемо тачним подацима.

Може се рећи да су све наше економске организације и установе задовољиле у свом досадашњем раду, да су показале пуно воље, разумевања и иницијативе у том послу, као и чување народне имовине, тако да се није десила ни најмања злоупотреба у том раду.

Недостатак у раду економских организација раније био је тај што се Економски одбор Универзитета није осетио као руководеће тело, него су домови водили своју економску политику а мензе своју посебну, но тај недостатак данас више не постоји. Потребно је у будуће да Економски одбор пружи још јачу помоћ и контролу економским секцијама по факултетима које су се најчешће претвориле у техничке извршиоце посла, решавањем молби, расподелом бонова и сл. Економске секције по факултетима треба да се упознају за животом појединих студената и да у том погледу помогну да помоћ коју дају наше економске организације буде додељена само онима који је заслужују, а то значи онима који су у првом реду добри ђаци, слабог имовног стања, а својим радом и залагањем на факултету помажу опште напоре наше Народне студентске омладине.

(Наставак на седмој страни)

Од активног учешћа у раду „Црвене звезде“ зависи масовност фискултуре на Универзитету

(Наставак са шесте стране)

20 фебруара ове године одржана је оснивачка скупштина фискултурног друштва „Студент“. Задатак фискултурног друштва „Студент“ је био да омогући свим студентима да се активно баве фискултуром, да се оспособи што већи број фискултурних руководилаца, да се свима онима који показују способности ма у којој фискултурној грани омогући правилно развијање и на тај начин избаци из наше средине што више добрих фискултурних екипа, да се преко свега тога обухвати што више студената и тиме помогне физичко и борбено јачање наше омладине. Задаци који су се поставили пред фискултурно друштво „Студент“, као што видимо, били су врло обимни и одговорни. Ради лакшег остварења ових задатака фискултурно друштво на Универзитету организовало је своје огранке преко фискултурних актива по факултетима. Руководиоци фискултурних актива ушли су у секретаријате Народне студентске омладине дотичног факултета. До пролећнег крос контриа врло тешко је ишло са масовним окупљањем студената у погледу фискултурног рада. На пролећњем крос контриу учествовало је око 2000 студената, тако да смо изашли као најмасовније друштво у земљи. После крос контриа ситуација се поправила. Интерес за фискултуру порастао је код студената.

У мају месецу заказано је опште фискултурно такмичење између Загребачког, Љубљанског и нашег универзитета. Досада се такмичење одржало по неким дисциплинама.

Фискултурно друштво нашег Универзитета успело је да успостави добре везе са свим фискултурним друштвима. За ЗРЕН је спроведена агитација још у радним бригадама, тако да се у неким јавило до 80%. На универзитету је створен центар за ЗРЕН који је везан за градски центар.

12 октобра ове године извршена је фузија нашег Ф. Д. „Студента“ са „Црвеном звездом“ тако да наше фискултурно друштво постаје још масовније. Досада се у главном радило на обједињавању рада по секцијама. При управи „Црвене звезде“ формирају се одељења која ће омогућити њен успешни рад у културно-просветном, организационо-кадровском и наставно-спортском и финансијском погледу. При „Црвеној звезди“ до сада је формирано 12 секција.

Велике тешкоће у раду нашег фискултурног друштва до, сада су биле помањкање финансијских средстава за набавку реквизита и др., тако да фискултурни активи по факултетима уопште не располажу реквизитама.

Фискултура на нашем Универзитету није још увек постала масовна. Разлог за то је и слаба помоћ секретаријата НСО-а по факултетима у том погледу. Број регистрованих чланова нашег фискултурног друштва још увек није већи од 1036.

На јесењем крос контриу учествовало је 3000 студената, што говори о повећању интереса за фискултуру. Наше фискултурно друштво на Универзитету као и фискултурни активи по факултетима морају поклонити пуну пажњу овом важном сектору.

Задаци који стоје пред „Црвеном звездом“ и Народном студентском омладином су да активизарју све студенте на овом пољу, да далеко више популаришу фискултуру и наше фискултурно друштво „Црвену звезду“ по факултетима, како би наше фискултурно друштво постало што масовније. У раду на овом сектору мора постојати више плана и сарадње са осталим секторима. Поједине гране фискултуре треба јачати и кроз то припремити студенте за службу домовини. Фискултурно друштво уз помоћ Народне студентске омладине треба да развије интензиван политички, културни и васпитни рад међу чланством и да на тај начин помогне правилној оријентацији свих фискултурника по свим питањима политичког и друштвеног рада.

НА ПРОЛЕЋЕ ЋЕ СЕ НА ЗЛАТИБОРУ ОТВОРИТИ ЈОШ 4 ВИЛЕ

РАД ЗДРАВСТВЕНИХ ОДБОРА

Од почетка рада на универзитету формиран је Здравствени одбор универзитета који је имао своје секције по факултетима. Рад одбора се састојао у организовању прегледа и лечења студената. Показало се да на универзитету велики број студената, до 5% болује од отворене туберкулозе, као и од других разних обољења. Тешкоће у овом раду су биле како извршити потпуни преглед свих студената и омогућити лечење онима који су оболели и створити боље услове за живот болесним студентима. Још ни досада није се успело организовати један такав преглед, само су вршени делимични прегледи. Тешкоћа је била у томе и још увек постоји, што немамо студентске поликлинике и ако имамо све потребно за поликлинику, али су у питању просторије до којих ни до данас нисмо дошли.

Да би омогућили болесним студентима опоравак преко лета организовано је летовалиште на Златибору. За оправку 4 виле коју су служиле за ту сврху дато је око 500.000 динара. Комплет инвентар за опоравилиште за 160 особа добили смо од Комитета за заштиту народног здравља ФНРЈ. Затим рентген, лекове и инструменте у износу од 250.000 динара. Поред овог од Министарства народног здравља Србије добили смо бесплатно амбулантно лечење, за већину студената попуст у свим државним апотокема од 30% за лекове које плаћа наше здравствено удружење, а за 400 студената издати су бесплатни лекови. Затим од Црвеног крста разне ствари у износу од 1,200.000 динара. Ових дана добили смо помоћ од Европског фонда за помоћ студентима у разним медикаментима.

Од свега овога дељена је болесним и слабо имућним студентима помоћ у храни, оделу и др.

На оправку преко лета на Златибору било је 237 студената, од тога већина бесплатно. У санаториуме о трошку удружења упућено је 52 студената, у Чехословачку 2, а у Швајцарску треба да иде 7. На лечење по бањама преко лета о трошку удружења била су упућена 32 студента, на клиникама о истом трошку лечило се 230 студената. Приходи у новцу сем оног што је наведено за здравствене организације, углавном су од семестралних уплата студената.

На пролеће наша организација мисли да оправи још 4 виле на Златибору, како би се удвосручио број оних којима је потребан опоравак преко лета.

Са свим овим није решено питање туберкулозних студената којих је велики број на универзитету. Зато смо мислили и на томе се сада ради да уз помоћ народних власти, са Загребачким и Љубљанским универзитетима приђемо изградњи једног санаториума за туберкулозне студенте.

Здравствени одбор углавном је задовољио у своме раду у границама могућности које је имао. Пред нас се у овој школској години поставља задатак да се што пре изврши преглед свију студената, да са радом отпочне наша поликлиника, да се болешљиви одвоје у посебан дом где би им се пружили бољи услови за живот и да се направи најбоља расподела у помоћи здравствених организација оним студентима, којима је то потребно.

70.000 радних дана дао је наш Универзитет за обнову

Првога марта почело је такмичење на универзитету, високим школама и академијама. Студенти свих факултета у свом такмичењу које је садржало учење, културно-просветни рад и фискултуру, дали су обавезе у радним сатима и акцијама за обнову и изградњу земље. Одмах се почело са радовима у Београду. Формирале су се радне чете по факултетима, годинама и отсецима. У свим овим акцијама био је окупљен приличан број студената, Недостатак је био што нису биле довољно организоване и што је недостајало алата. Из ових чета постепено су се формирале бригаде које је требало да иду на пругу преко лета. Почетком радова на Прузи наша организација послала је више од стотине студената стручњака за разне послове. У јулу месецу формирано је 8 студентских бригада. Од тога до 1 августа пошло је шест на Омладинску пругу, а две на Посавске канале. Сем тога формирана је чета за прикупљање лековитог биља. У свим овим акцијама учествовало је око 2.500 студената распоређених у 8 бригада.

Резултати рада радних бригада четвороструко и више су повећали обавезе дате на почетку такмичења на универзитету. Око 70.000 радних дана дао је наш Универзитет за обнову. Има приличан број студената који су остали по две смене на прузи. Студенти са радних акција враћали су се са полетом на Универзитет. Ови радови много су користили и појединцима а и данашњем раду на Универзитету. Развило се другарство и већа повезаност међу студентима.

Рад преко ове године морамо поставити тако да у току школске године бацимо све снаге на учење и други посао у оквиру Универзитета, како би преко лета пошли поново на продужење градње Омладинске пруге до Сарајева и на друге радне акције где то буде потребно, значи до јула окончати све испите.

Као што видимо из досад наведеног, Народна студентска омладина нашег Универзитета имала је великих успеха у раду, али то још увек није оно што се очекује од нас. С друге стране видимо огромну помоћ народних власти, које су у овој години, за живот наше земље још врло тешкој, обзиром на рушевине и страдања у рату, помогле до максимума студентске организације, које су за обнову нашег Универзитета поред овог дале 140 милиона динара. Никад у животу наше земље није толико давано за науку. Ми знамо да ни поред свега овога немамо све потребно за студије, да још у много чему оскудевамо. Али ми треба да будемо свесни тога да од нашег рада и нашег залагања у општенародним напорима зависи какав ће бити живот оних који дођу после нас. Ми смо позвани да им омогућимо да буде што бољи. Ми морамо бити дубоко свесни овога и нашим радом и залагањем одговорити да смо достојни великог поверења. Београдски униврезитет пре рата и у рату дао је огромни кадар за стварање онога што ми данас уживамо. Београдски универзитет стекао је славу по својој борбености и слободарности духа као мало који у свету. Истина је, да се наши данашњи задаци разликују од предратних задатака студената, али се ми још увек много не осећамо у животу наше земље. Поред рада на универзитету, у првом реду поред доброг учења, треба више да се осети учешће по свим питањима у животу наше земље. Кроз рад на универзитету и учествовање у животу наше земље данас треба да се изграђује нови тип народне интелигенције која ће бити прожета дубоко делима народа. У раду треба да покажемо упорност, велику издржљивост и пуни самопрегор. како би се кроз све то очеличили и оспособили да истрајно служимо своме народу, да свестрано овековечимо и унапредимо још више оно што је он створио и данас ствара.

Дискусија по реферату

По завршеном реферату другарице Вјере Ковачевић, отворена је дискусија. У кратком одмору од 10 минута, који је дат после читања извештаја, дискутанти су се писмено пријављивали радном претседништву. Исцрпна дискусија, у којој су узели учешћа другови са разних сектора наше организације, обухватила је најважније проблеме који се постављају пред ново руководство и његов рад у текућој школској години.

Рад конференције се већ одвијао, када је стигла другарица Митра Митровић-Ђилас. У тренутку када ју је секретар Народне студентске омладине нашег универзитета, друг Брана Јанковић, поздравио у име скупштине, дворана се проломила пљеском и поклицима који су се усколо слили и јединствен захтев: „Ми-тра да говори! Митра да говори!“

Искрено и одушевљено поздрављена од масе студената, другарица Митра Митровић - Ђилас је одржала говор, често прекидана спонтаним и дугим одобравањем:

Другови су сагоревали на послу да би на време издали уџбенике

Дискусију је отворио друг Душан Ђурић-Зинаја, по питању остварења нашег првог и најважнијег задатка — учења. Осврнувши се на рад стручних организација на нашем универзитету, друг Зинаја је рекао:

Ја ћу се осврнути на рад наших стручних организација на Београдском универзитету. Другарица претседник, а и другови наши гости: друг Швабић и проф. Шљивић су нагласили у свом излагању значај стварања кадрова на нашем Универзитету, назначили су потребе наших најширих слојева за стручним подизањем народне интелигенције. Заиста, ако се упореде статистички подаци наших делања после ослобођења са онима пре рата, видећемо да су се постигли велики резултати на стручном усавршавању тако, да резултати у полагању испита, резултати у излажењу и подизању кадрова премашују и по 100%. Као што је познато, наш Акциони одбор, који је био не само стручно руководство него и политичко руководство у условима предратне Југославије, по ослобођењу наше земље престао је то да буде самим оснивањем и постојањем Народне студентске омладине. Ако се посматрају резултати од задње годишње скупштине до данас, ако се сумирају резултати свих наших стручних удружења, настојања свих студената нашег Универзитета, доћи ћемо до закључка да је наша Народна студентска омладина нове Југославије у многоме коренито променила свој однос према раду у првом реду према учењу. За измену тог односа у првом реду има да се захвали општем политичком стању и смерницама којима руководи Народна студентска омладина. Наша велика четворогодишња борба, народно-ослободилачка борба нашег народа, на чијем је челу стајао маршал Тито, томе је највише допринела. Ја бих се укратко осврнуо на форме које су заступљене у нашој студентској организацији. Пре свега, најболније питање је питање како и на који начин појачати учење. Кало је много потешкоћа, али наши народи с пуним правом од нас. Било је много потешкоћа али наши народни студенти и то у првом реду другови који су дошли из партизана и борбе, учинили су све да би савладали те потшекоће. Дошло се до закључка да је много лакше учити у групама. Створене су нове форме рада — рад по кружоцима. Резултати су били знатно већи тамо где се радило у кружоцима. Другарица је у реферату нагласила да је на нашем Универзитету било преко 800 кружока. Видели смо да су кружоци медицинара и филозофа показали најбоље резултате, док је машински отсек на Техничком факултету зато што их је било мало, дао незадовољавајуће резултате. Као резултанта свега долази и то, колико је другова диплиомирало, колико је наша земља добила стручњака. Подизање стручњака не иде оном брзином као што иде развитак наше земље, потреба наше земље, тим пре што се наша земља налази пред национализацијом. Излажење кадрова иде веома споро. На Ветеринарском факултету, на пример, од ослобођења до данас је дипломирало свега 8 другова а у читавој Југославији имамо близу 700 ветеринара. Наши другови морају запети што више у учењу тако, да наша земља да што више стручњака. Другарица је говорила да је било кружока где се време траћило. Да би одговорили свом учењу као најосновнијем задатку, потребно је да располажемо извесним елементарним потребама. Оно што је стајало до могућности студентске омладине, а то је штампање књига, мислим да су наше стручне организације у знатној мери оствариле. Отштампан је огроман број скрипата. 69 уџбеника и скрипта је отштампано на нашем Универзитету. Ако се погледају техничке потешкоће са којима се борило, пре свега недостатак новца, хартије и осталог, видећемо да су другови сагоревали на послу, само да би одговорили, на време издали уџбенике. Заиста као пример како се ради у тој секцији за штампање служи Правни, Медицински и Технички факултет. Акциони одбори имали су секције за библиотеку и за излете. Једна новина постоји у раду наших стручних органицзација што у односу на године пре рата није било, а то је секција демонстратора, која је формирана крајем прошле године при акционим одборима. У прво време многи другови нису разумели значај секције за демонстраторе. Схватило се да су другови демонстратори нека врста нових вођа кружока, а не људи који треба на практичним вежбама да помажу како у теоретском тако и у практичном раду, не као људи који треба заједно са професорима да тумаче. Многи другови, па чак и руководства факултета нису схватили да демонстраторима треба заиста пружити помоћи и да су демонстратори људи који по својим стручним и политичким квалификацијама могу да буду руководиоци. Данас имамо скоро 400 демонстратора на нашем Универзитету. Значај демонстратора је и због тога велики што ми желимо да помогнемо нашим демонстраторима с једне стране, а с друге стране што ми желимо да постигнемо успех, желимо да дамо пуну помоћ у стварању наставног кадра у нашој младој Републици. Укупно узевши када се погледају резултати нашег стручног рада видеће се, да су ти резултати у односу пре рата много бољи али још увек је остао известан број одбора на факулетитима који нису довољно заоштравали питање учења које је најважније питање у нашој делатности а која је често свргнута на неко друго место. Тако се често запоставља стручан рад на рачун нечег другог. Дешава се да се заказују састанци онда када се имају вежбе, тако да је руководство Народне студентске омладине своjевремено било принуђено да врло оштро реагира на такве појаве. Из излагања друга претседника где се нагласила важност стварања кадрова, произилазе и наши задаци, задаци студентске организације. Ако се узме у обзир да Република Србија има више од милион неписмених људи, онда морамо да се замислимо као активисте Народне студентске омладине и да то питање стручног уздизања заоштримо до крајњих граница да се не би десило оно што је било у јунском року да је велики број људи пао на испиту. Да би остварили оно што је другарица нагласила у реферату, нужно је да се створе такве организационе форме рада, нужно је да се чвршће окупимо око омладинске организације, нужно је да радећи кроз омладинску организацију добијемо перспективе и шири замах тако да би на новој идућој конференцији могли већ да износимо боље резултате и да би тај наш извештај био испуњен већим бројкама но што је то сада.

(Наставак на осмој страни)

ДИСКУСИЈА ПО РЕФЕРАТУ

Срећивању организационог питања код нас, нарочито је допринело увођење евиденције и статистике

Друг Брана Јанковић, секретар Народне студентске омладине Београдског универзитета, говорио је о значају организационог учвршћивања наших факултетских одбора Народне студентске омладине, као и о односу руководства и чланства наше организације.

У току прошле школске године, рекао је друг Брана Јанковић, од самог почетка, односно од формирања Народне студентске омладине, ми смо тражили најпогодније организационе форме, у оквиру којих би се рад како на Универзитету, тако и по факултетима што правилније развијао. До тада су стручна удружења руководила читавим радом студената. Стварањем Народне студентске омладине, што је за почетак било неминовно, студенти нису знали коме се треба обратити по појединим питањима. Чак и неким руководствима на факултетима та ствар није била јасна. У току даљег рада и сталним указивањем, успело се да се ствари правилно поставе, ма да су се прве организационе форме нашега рада још увек тражиле, и ми смо то питање успели да решимо тек приликом увођења евиденције и статистике. Отуда у оном великом раду који је добро свршен имамо и примере неправилног рада. Зато бих хтео да укажем на неколико ствари.

Наша руководства у своме раду су често мало пажње поклањала, како у односу према своме чланству, тако и обавезама према вишем руководству. Дешавало се да руководства на факултету дозволе да се поједини другови запарложе на некоме послу, да неки чланови добију рад на оним секторима за које нису имали ни довољно способности ни љубави, а да су им се ускраћивали они сектори на којима су се могли боље и правилније развити и тако више користити самој организацији. Често пута, ни помоћ коју је чланство очекивало од свог руководства није била пуна. Негде се, истина ређе, у раду са чланством губио онај другарски однос, те се на тај начин вештаччки стварала препрека између чланова и руководилаца.

Однос руководства на факултетима према Универзитетском одбору је често био лабав и нехатан. За то ми имамо доста примера. Ево неких. Приликом стварања спискова чланства пред III конгрес народне омладине Југославије, без потребе се одуговлачило са радом да на крају неки факултети уопште нису послали спискове чланова који остају преко лета у Београду, тако да је сав рад у току августа и делом септембра пао на Медицински, Технички и Ветеринарски факултет. Један од последњих примера како су нека руководства схватила дисциплину у раду и организованост је тај да у тело које је формирано поводом увођења евиденције и статистике на универзитету, неки факултети уопште нису послали одговорне другове а неки су се, као на пример Правни, само једном појавили. Ствар, преко које се често, готово најчешће олако прелазило, је администрација. Правилно вођење администрације у огромној мери олакшава рад у организацији. То није свуда и увек схваћено тако, већ су нека руководства томе посвећивала повремену па и оскудну пажњу. Резултат је био тај да се с времена на време појављивала једна сасвим излишна кочница у раду.

По Статуту Народне омладине Југославије сваки члан је дужан да редовно уплаћује чланарину. Код нас се чланарина некада скупљала онда када се руководство сетило тога. Било је случајева да на неким факултетима чланарина није плаћана за неколико месеци, и то је учињено тек пред увођење евиденције и статистике. Сигурно је да у томе пропусту има удела и универзитетско руководство које није благовремено указало на тај немар.

Највећи пропусти су прављени у финансијском пословању. Благајничке књиге, изузев Ветеринарског и једног малог броја факултета, нису правилно вођене и често расходи нису могли да буду оправдани. Прави пример за то је овај. На једном састанку Универзитетског одбора, коме су присуствовали и секретаријати факултетских одбора решено је да се у току идуће недеље прегледају све благајне. И шта се десило? Факултети су на брзу руку почели да набављају разне ствари, да троше новац без потребе, како би се што мање послало у благајну Универзитетског одбора. Увођење реда у финансиском пословању које је прописало Централно веће значи за нас ликвидацију сваког нехата и нереда по нашим благајнама. То се у великој мери већ сада осећа.

Универзитетски одбор у току свога рада често је указивао на грешке али је било момената када је то пропустио. Делом то долази отуда што се секретаријат Универзитетског одбора ретко састајао како би решио застоје у раду наше организације, као што је другарица Вјера Ковачевић нагласила у свом реферату.

Другови и другарице, навео сам неколико најглавнијих пропуста које смо имали у прошлој години, желећи да се још једном потсетимо на њих и да се на својим грешкама научимо како треба радити.

Срећивању организационог питања код нас, нарочито је допринело увођење евиденције и статистике. Ми смо данас нашли своју праву организациону форму и то ће учинити да ће наш даљи рад бити много конструктивнији. Пред сва наша руководства, пред наше ново руководство које ћемо данас изабрати, поставља се даље усавршавање тих форми, имајући увек у виду да срећено организационо питање претставља битни услов за правилан рад. Даље политичко уздизање чланства, активизирање сваког друга и другарице, учвршћивање радне дисциплине, повећање одговорности, како сваког појединог члана према руководству, тако и руководства према члановима, редовно плаћање чланарине, стална контрола и помоћ у раду, — то су ствари које сва наша руководства морају имати увек пред собом.

Статут Народне омладине Југославије биће у том нашем послу наш стални приручник, наш велики помагач и није никада сувише да га наша руководства чешће прелиставају како би се на време исправило оно што је рђаво учињено како посао не би трпео у своме развоју.

Наш лист постаје моћно оружје наше организације у стварању новог лика народног студента

О **агитацији**, нарочито штампи, говорио је друг Влада Митровић, студент права:

Разне форме агитације у нашем досадашњем раду нису дале одговарајуће резултате. И наша штампа, студентска штампа, као моћно средство агитације, као покретач живота на Универзитету, као одраз тога живота, није у току прошле године у потпуности задовољила. Радило се без плана, на парче, из броја у број, губило у ситницама. Дописничке мреже биле су слабе, финансије несређене. Организовањем чврсте дописничке мреже, срећивањем финансија, окупљањем најбољих студената око свога листа, та су питања, током ове године, углавном у потпуности решена.

Сада је настала нова фаза: уклонити ригистраторски тон, што шире обухватити проблеме студентског живота, дати општу линију рада. Путем курсева, саветовања, непрекидног личног контакта са сарадницима уздићи нови дописнички кадар, а тиме и квалитет, ниво листа. Решењем тих питања ми ћемо помоћи решавању проблема осталих форми рада наше агитације. Зидне новине биће садржајније, постаће права слика рада и живота студената, радио емисије изгубиће свој обавештајни карактер, допринеће правилном развијању нашег такмичења.

Тако наш лист постаје моћно оружје наше организације у одгајању новог лика народног студента, васпитаног на тековинама народноослободилачке борбе, васпитаног у духу праве науке марксизма-лењинизма.

Штампа, у периоду обнове и изградње, у тренутку непосредног доношења плана о електрификацији и индустријализацији наше привреде, има огроман значај. И наш лист, добио је своје одређено место у општем плану.

У вези са тим, наши задатци су велики и они траже шире перспективе, давање опште линије рада, доношење прецизног, детаљног плана. У том плану посебно место имају рубрике: „живот факултета“, „културна страна“, „наука и техника“, управо баш оне стране у којима студенти могу највише сами да дају.

Наш лист мора да носи карактер специфично студентског живота: да обрађују питања економског збрињавања студената, напоре и помоћ народних власти у решавању тих и других питања, да се бори за чистоту науке, раскринкава ненаучне поставке, буде будан према ненаучним излагањима, приближи студенте стварности. Културна страна треба да омогући студентима излажење њикових самосталних радова, да допринесе уздизању кадрова, буде носилац културног живота на Универзитету. То ћемо постићи садржајним прегледима, неизостајањем иза догађаја, упознавањем студената са свим манифестацијама културног живота. Тиме ћемо бити ближи студентима, испуинити свој задатак: постати вољени орган Народне студентске омладине.

То је начин да лист буде руководилац, организатор сваке наше акције, да васпита и земљи обезбеди нове кадрове који ће сагоревати на послу, упорно се борити за обнову и изградњу своје земље. То је начин да своје напоре потпуно укључимо у опште напоре наше омладине у обнови и изградњи наше земље, да ојачамо јединство са радничком и сељачком омладином, да учврстимо везе са демократским студентским савезима у свету. Тако ће сви студенти и наше организације осетити наш лист као свој, сарађивати у њему, износити и решавати своје проблеме, давати самосталне и друге прилоге. Тако ће наш лист помоћи нашој организацији и Универзитетским властима у решавању основног задатка: давању нових — народу оданих — стручних кадрова, будућих узорних руководилаца наше привреде, нашег друштвеног живота.

Поред теме из Марксизма-лењинизма дебатни клубови треба да обрађују и теме из уже стручности

О важности културно - просветног рада, нарочито по питању политичко - идејног уздизања студената, говорио је друг Ниас Софтић. Друг Ниас је рекао:

Кроз културно - просветни рад мора да провејава политичко-васпитни рад међу нашим студентима, што нисмо имали у довољној мери прошле године. Прошле године тај се рад развијао преко дебатних клубова. Прошле године у погледу дебатних клубова лутало се и у форми и у садржају. Сем тога била је слаба веза са студентским масама. Нису студенти учествовали у стварању самог садржаја наших дебатних клубова, нису питани студенти шта они желе да слушају на састанцима дебатних клубова. Сад се пред централни дебатни клуб и пред факултетске дебатне клубове постављају нови задаци. Важно је да теме дебатних клубова буду предлагане од самих студената. Важно је да студентима треба објаснити које теме долазе у обзир, да је то неопходно извршити, јер само на тај начин ће моћи наши дебатни клубови да имају успеха. Њих треба поставити на факултетима, на већини факултета по годинама, по отсецима или по групама.

После извршења анкете нарочиту пажњу треба обратити на припреме тема од стране самих студената. То припремање тема треба да буде потпомогнуто од стране културно-просветног одељења како би студенти могли да се упознају са самим градивом и да би увлачењем што већег броја студената у тај рад, наши дебатни клубови добили што масовнији карактер. По питању тема прошле године било је многих недостатака: постављало се питање да ли ћемо имати стручне теме или такве теме из марксизма-лењинизма, тако да успех није био довољан. Поред тема из марксизма-лењинизма треба давати и теме из уже стручности.

Централни дебатни клуб требало би да кроз своја предавања упозна студенте са важнијим проблемима економског развоја наше државе, да би студенти могли правилно оцењивати те моменте и да би правилно могли реагирати на сва искривљавања и ненаучна тумачења појединих наука.

Нарочиту пажњу треба посветити темама које се дају радничкој и сељачкој омладини. Те теме треба да буду приступачне нашој радничко-сељачкој омладини и да уздижу њене кадрове.

Основно у овоме раду мислим да треба правилно одабрати теме које су битне за наше факултете и појачати самоиницијативу одоздо.

При културно - уметничком друштву. на нашем Универзитету имамо хор, фолклор и драмску секцију. Па како је хор дао приличан број приредби које су имале успех а ипак садржај тих приредби није увек одговарао својој намени. Све културне акције наших факултета треба да буду контролисане и потпомогнуте од стране културно-уметничког друштва.

Да се не би дешавало да наше приредбе буду приредбе ради приредби, да рецимо такав темат као изградња Посавског канала прође без икаквог учешћа у садржају наших приредби, требало је те приредбе плански организовати.

С друге стране потребно је организовати колективне посете биоскопима, позориштима, затим селима са специјално одабраним програмом који би највише одговарао њима.

Сад питање литерарне групе. Литерарна група није била формирана прошле године не зато што нисмо имали снага, него ради тога што у ствари није било правца рада. Сад су формиране литерарне групе на факултетима. Но тај рад не треба да буде круто постављен. Не треба одмах почети са давањем приредби тих група. Циљ група треба да буде да окупе све оне другове који пишу, да ногњ.рдн да се путем предавања, семинара итд. упознају с улогом књижевника у нашој новој држави, да им објасне важност везе са народом. Тек после, кад то прерасте, могли бисмо говорити о наступима на Универзитету.

Јасно је да је у том раду моћно оружје и наш лист. Мислим да кроз политичко - васпитни рад, кроз плански постављену дискусију, даћемо остварити новог студента, који ће самостално пратити културни живот. Само на тај начин створићемо оно што смо пре рата имали, да је сваки омладинац читао код куће напредну литературу, што до сада још немамо.

За месец дана биће прегледано 15.000 студената

Друг Радовановић Стипе, претседник Удружења за здравствену заштиту студената, осврнуо се у својој дискусији на здравствено стање наших студената, које је веома озбиљно, као и на рад, резултате и пропусте Удружења за здравствену заштиту студената. Између осталог друг Радовановић је рекао:

Другарица претседник је у свом извештају констатовала да је Удружење задовољило са својим радом. Стварно, када се узму у обзир потешкоће с којима се морало борити, види се да је Удружење доста урадило. Оно што је основно било је обезбеђено, а то су прегледи и амбулантно лечење. Један број је био послат у бању. Најтеже питање је питање слања у санаторијум. Још и данас имамо 44 студента тешко оболелих од туберкулозе који чекају на места у санаторијуму. Ово питање се може решити једино оснивањем једног универзитетског санаторијума. Треба потцртати један успех који је Удружење имало, а то је оснивање властитог опоравилишта на Златибору, где се 230 здравствено слабијих студената опоравило и ојачало. Ове године је већ стечено прилично искуства и када располажемо институцијама надамо се да ће Удружење много боље да ради и пружи већу помоћ оболелим студентима. Један од најтежих проблема које треба Удружење да реши, је проблем туберкулозе међу студентима. Универзитет и Министарство просвете ће предузети најенергичније мере за решавање тих питање тиме што ће се извршити преглед свих оболелих студената. По прегледу ће се болесници и они болешљиви издвојити, обезбедиће им се боља исхрана и сконцентрисаће се у истом дому. Овај општи преглед ће започети одмах и дневно ће бити прегледано 500 студената, тако да ће за месец дана бити прегледано 15.000 студената. Успех овог прегледа зависи од дисциплине и реда студената који се буду прегледали.

Потпорно удружење даје 65 од сто од свих својих прихода за помоћ студентима

По питању економских организација, говорио је друг Васиљко Пантовић, претседник Потпорног удружења.

Ми сви знамо шта смо затекли на Универзитету када смо дошли одмах после завршетка рата, рекао је друг Пантовић. Знамо и то, да данас имамо поред опште студентске мензе, још неколико студентских менза. Главни проблем који су решавале пред наше економске организације у току оге водине био је смештај. То питање у току прошле године, нарочито у току ове године, решено је готово са потпуним успехом. Зато имамо да захвалимо великој помоћи наше народне власти. Смештај је вршен по приватним кућама и студентским домовима. Оно што је сада важно то је да се остваре услови за уређење нашег дома и његово проширење.

Друго питање је питање исхране. Оно је решено на тај начин што је Општа студентска менза правилном организацијом успела да обезбеди добру и солидну исхрану студентима. Потребно би било да се у будуће појача квалитаивно и квантитативно исхрана и да се исхрана изједначи како у квалитету тако и у ценама појединих наших менза.

Општа студентска менза има најниже цене захваљујући доброј организацији. Потребно је да се особље које ради у мензи изабере тако да оно мензу осећа као своју кућу, као целину. Правилним избором особља и ослањањем на нови координациони одбор, ако се студенти довољно заложе у томе, решиће се то питање.

Наше потпорно удружење је сада постављено на другу основу. Рад потпорног удружења могао је да буде такав само захваљујући огромној помоћи нашег народа, нарочито наше народне власти. Потпорно удружење после неколико месеци рада, прошле године дало је дупло и тродупло више него пре рата за целу годину. Потпорно удружење даје 65% од свих својих прихода за помоћ студентима, док је пре рата давано око 25%.

Економске комисије на факултетима треба да решавају сваке молбе посвете већу пажњу. Економске комисије у своме раду треба да избегавају крутост и формализам оне треба да нарочито путем картотека које треба да се схвате као основ а не формална страна нађу свој бољи пут.

Одговорни уредник: Влада Митровић, ст. права. Уредништво и администрација, Београд, Булевар Црвене армије 69 (Правни фа ултет). Телефон 29-463

Штампарија „Привредни преглед“, Београд, Стојана Протића ул. 52.